

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
Fakulta financí a účetnictví

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2019

Bc. Barbora Pastvová

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

Fakulta financí a účetnictví

Katedra finančního účetnictví a auditingu

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Výkaz o peněžních tocích

Relevantnost sestavení a pohled z perspektivy tuzemských
i mezinárodních účetních standardů

Autor bakalářské práce: Bc. Barbora Pastvová

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Jiřina Bokšová, Ph.D.

Rok obhajoby: 2019

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Výkaz o peněžních tocích – relevantnost jeho sestavení a pohled z perspektivy tuzemských i mezinárodních účetních standardů“ vypracovala samostatně a že jsem veškerou použitou literaturu a další prameny řádně označila a uvedla v přiloženém seznamu.

V Praze dne 15. 01. 2019

.....
Bc. Barbora Pastvová

Poděkování:

Ráda bych na tomto místě poděkovala vedoucí mé diplomové práce doc. Ing. Jiřině Bokšové, Ph.D. za cenné rady, podporu, trpělivost a všechny připomínky, které mě nepochybně dovedly k úspěšnému dokončení této práce. V poslední řadě bych ráda poděkovala rodině za jejich všestrannou podporu během celého mého studia.

Abstrakt

Název práce: Výkaz o peněžních tocích – relevantnost jeho sestavení a pohled z perspektivy tuzemských i mezinárodních účetních standardů

Autor: Bc. Barbora Pastvová

Vedoucí práce: doc. Ing. Jiřina Bokšová, Ph.D.

Katedra: katedra finančního účetnictví a auditingu

Diplomová práce se zaměřuje na detailní vymezení základních pojmů souvisejících s výkazem o peněžních tocích, metodami jeho sestavení a klasifikací peněžních toků. Obsahově práce vychází zejména z norem IAS 7, amerického ASC 230 a českých účetních předpisů, zejména CUS 023 a Vyhlášky č. 500/2002 Sb. Práce zkoumá, zda a případně jaké rozdíly lze pozorovat v přístupu jednotlivých účetních norem k problematice sestavení výkazu o peněžních tocích a v praktické části se zaměřuje na strukturu a odlišnosti třech v praxi sestavených výkazů a také položky, které nejsou typické v českém prostředí.

Klíčová slova: přehled o peněžních tocích, cash flow, peněžní prostředky, nepřímá metoda, přímá metoda, provozní činnost, investiční činnost, financování, IFRS, US GAAP, české účetní normy

Abstract

Title: Statement of cash flows – its relevance and view from the perspective of national and international accounting standards
Author: Bc. Barbora Pastvová
Supervisor: doc. Ing. Jiřina Bokšová, Ph.D.
Department: Department of Financial Accounting and Auditing

The diploma thesis is focused on the detailed definition of basic concepts related to the statement of cash flows, methods of its compilation and classification of cash flows. Content is based mainly on the standards of IAS 7, US ASC 230 and Czech accounting regulations, especially CUS 023 and Decree 500/2002. The thesis examines whether and, if any, what differences can be observed in the approach of the individual accounting standards to the issue of the cash flow statement. The practical part focuses on the structure and the differences among three in practice prepared statements as well as items that are not typical in the Czech environment.

Keywords: cash flow statement, cash flow, cash, indirect method, direct method, operating activities, investment activities, financing, IFRS, US GAAP, Czech accounting standards

Obsah

OBSAH	7
ÚVOD.....	8
1. VÝKAZ O PENĚŽNÍCH TOCÍCH	10
1.1 HISTORIE VÝKAZU O PENĚŽNÍCH TOCÍCH.....	10
1.2 DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ	12
1.3 VÝZNAM VÝKAZU PRO FINANČNÍ ŘÍZENÍ	17
2. ÚČETNÍ RÁMEC SESTAVENÍ VÝKAZU O PENĚŽNÍCH TOCÍCH.....	21
2.1 ÚČETNÍ LEGISLATIVNÍ RÁMEC V ČESKÉ REPUBLICE.....	21
2.2 ÚČETNÍ RÁMEC VYMEZENÝ STANDARDY IFRS.....	24
2.3 ÚČETNÍ RÁMEC VYMEZENÝ STANDARDY US GAAP.....	29
2.4 SROVNÁNÍ JEDNOTLIVÝCH ÚČETNÍCH RÁMCŮ	35
3. METODY SESTAVENÍ VÝKAZU O PENĚŽNÍCH TOCÍCH.....	37
3.1 METODY SESTAVENÍ VÝKAZU Z POHLEDU ČESKÝCH NOREM	40
3.2 METODY SESTAVENÍ VÝKAZU Z POHLEDU IFRS	41
3.3 METODY SESTAVENÍ VÝKAZU Z POHLEDU US GAAP.....	44
4. POROVNÁNÍ VÝKAZŮ SESTAVENÝCH DLE JEDNOTLIVÝCH ÚČETNÍCH NOREM NA PŘÍKLADĚ VÝKAZŮ VYBRANÝCH SPOLEČNOSTÍ.....	47
4.1 PŘEDSTAVENÍ ZVOLENÝCH SPOLEČNOSTÍ	47
4.2 POROVNÁNÍ VÝKAZŮ O PENĚŽNÍCH TOCÍCH VYBRANÝCH ÚČETNÍCH JEDNOTEK	51
ZÁVĚR	62
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	64
SEZNAM TABULEK.....	70
SEZNAM OBRÁZKŮ	71
SEZNAM PŘÍLOH.....	72

Úvod

Informace o peněžních tocích se u nás zcela oprávněně v posledních letech dostávají do popředí v různých oblastech podnikových financí a jejich řízení. V zahraničí, zejména v USA, byla výkazu o peněžních tocích připisována poměrně velká váha už mnohem dřív, z tohoto prostředí pochází také základní principy jeho sestavení a obsahové vymezení, které ovšem v průběhu let prošlo mnoha modifikacemi. To pravděpodobně přispělo ke skutečnosti, že pojem cash flow jako synonymum peněžního toku se dnes využívá celosvětově, tato práce není výjimkou a oba pojmy jsou v ní používány jako rovnocenné.

Peněžní tok je toková veličina, je buď přírůstkem nebo úbytkem peněžních prostředků v průběhu činnosti účetní jednotky. Tokovou veličinou je ovšem i zisk, a přesto je cash flow v mnohých případech vhodnějším ukazatelem finančních výsledků podniku než právě zisk. Generování obrovských zisků je častokrát vnímáno atraktivně, jelikož zlepšuje mnohé finanční ukazatele, ovšem sledování pouze tohoto ukazatele není pro dlouhodobou existenci podniku dostatečné. Vysoké výnosy jsou nespolehlivou veličinou z toho důvodu, že mohou být z velké části vytvořeny prodejem zboží či služeb na fakturu, čímž společnost vlastně i na několik měsíců úvěruje své odběratele a nikdy nemá jistotu včasného splacení těchto pohledávek. Na překlenutí podobných situací musí mít podnik dostatečnou peněžní zásobu, neboť splatnost běžných provozních výdajů na mzdy nebo nájemné o 2 – 3 měsíce odložit nelze. Hodnoty cash flow zajímají také existující a potenciální věřitelé a investory, kterým rovněž záleží na tom, aby byla společnost dostatečně solventní a tím pádem schopna dostát svým závazkům z titulu úvěrů či dividend. Právě výkaz o peněžních tocích je schopen poskytnout informaci, co jsou hlavní zdroje finančních prostředků, na co je podnik nejvíce využívá a která oblast o ně podnik zbytečně připravuje.

Nehledě na velikost společnosti, pozitivní peněžní toky hrají důležitou roli pro vývoj a udržitelnost podnikatelských aktivit, je ovšem pravdou, že pro menší společnosti a hlavně tzv. start-upy je nedostatek peněžních prostředků likvidačním faktorem v o mnoho kratším časovém horizontu. V posledních letech bylo ale možné pozorovat, že problémy s nedostatečnými peněžními toky se nevyhýbají ani společnostem obrovských rozměrů jakými jsou třeba DaimlerChrysler AG, který byl před několika lety kvůli problémům s cash flow nucen vydat

dluhopisy v hodnotě několik miliard, o něco aktuálnějším příkladem by mohla být průkopnická společnost Tesla, která musela také čelit rostoucí insolventnosti.

Tato práce se zabývá peněžními toky a výkazem cash flow od vysvětlení základních pojmů vztahujících se k tomuto tématu až po detailní analýzu účetní úpravy jednotlivých pojmů a sestavení výkazu dle mezinárodních účetních standardů, US GAAP a českých účetních norem. Tyto tři typy norem byly zvoleny z toho důvodu, že v účetní praxi v našem prostředí se s těmito třemi normami možno díky mezinárodním společnostem setkat nejpravděpodobněji.

V úvodní kapitole je možno se dovědět přibližnou historii vykazování peněžních toků spolu s definicí základních pojmů a pohledem na peněžní toky z pozice finančního řízení. Následně je pozornost věnována úpravě výkazu o peněžních tocích, klasifikaci toků a specifických položek postupně dle českých účetních standardů, IFRS a amerických US GAAP, v závěru kapitola poskytuje shrnutí rozdílů, které možno mezi standardy pozorovat. Metody sestavení výkazu, opět dle jednotlivých účetních úprav, jsou tématem třetí kapitoly, která je ilustruje i na zjednodušeném příkladu. V závěru práce zkoumá, jak jsou teoretické poznatky ze standardů aplikovány v praxi, a to na výkazech o peněžních tocích za rok 2017 sestavené zvolenými společnostmi, z kterých každá vykazuje podle jedné ze tří zmíněných účetních norem. Rovněž vysvětluje položky výkazů, které jsou méně typické nebo nevyskytující se v našem prostředí.

1. Výkaz o peněžních tocích

1.1 Historie výkazu o peněžních tocích

Historie výkazu o peněžních tocích byla utvářena zejména ve Spojených státech amerických a sahá až do roku 1863, což je však pořád poměrně nedávná historie, když víme, že moderní účetnictví existuje více jak 500 let. Jistá americká společnost měla řešit problém nedostatku likvidity navzdory dosahování zisků. Na vysvětlení této situace finanční manažer sestavil nový typ výkazu, pracovní nazván jako „srovnávací rozvaha“.¹ Tento přehled obsahoval informace o peněžních příjmech a výdajích za období jednoho roku.

V roce 1902 společnost United States Steel Corporation vytvořila zprávu, ve které popisovala, jaké změny finančních prostředků nastaly a proč. Finanční prostředky zde byly definovány jako rozdíl mezi krátkodobými aktivy a splatnými závazky – tedy jako pracovní kapitál. Sledování pracovního kapitálu před reálným peněžním tokem bylo podpořeno názorem, že oběžné aktivum je možné vnímat jako aktivum, které je lehce přeměnitelné do peněžní formy a krátkodobé závazky zase jako závazky, které jsou v krátké době splatné. Právě tato forma výkazu s menšími obměnami se v následujících letech stala poměrně rozšířenou.

O téměř 70 let později bylo sestavení „Výkazu změn ve finanční pozici společnosti“ autoritami oficiálně vyžadováno jako součást třech základních finančních výkazů předkládaných akcionářům a taktéž byl tento výkaz předmětem auditu. Neměl však stanovenou předepsanou podobu a ve většině případů mu ani nebyl připisován velký důraz, ostatně tak je tomu často dodnes. V průběhu osmdesátých let postupně společnosti upouštěly od sledování hodnot pracovního kapitálu a soustředily se na peněžní bázi. Ve stejném období Rada pro účetní standardy (FASB) vydala stanovisko, podle kterého by Výkaz o peněžních tocích měl být plnohodnotnou součástí skupiny předepsaných účetních výkazů a přibližně v roce 1988 (Statement No. 95) mu rovněž dala i konkrétnější podobu a upustila od všech dosavadních verzí a formátů tohoto výkazu. Výkazu však opět nebyla věnovaná náležitá pozornost, mnohé tradiční

¹WATANABE, Izumi. *The evolution of Income Accounting in Eighteenth and Nineteenth Century Britain*. Osaka University of Economics, 2007, 57(5). Dostupné z: http://www.i-repository.net/il/user_contents/02/G0000031Repository/repository/keidaironshu_057_005_021-034.pdf

nástroje finanční analýzy nebyly schopny informace plnohodnotně využít, jelikož tyto nástroje byly vyvinuty v době, kdy informace o peněžních tocích nebyly tak jednoduše dostupné.²

Rada pro účetní standardy však musela při tvorbě finální verze svého stanoviska, kterým dala výkazu o peněžních tocích konkrétní podobu, čelit mnohým neshodám mezi členy. Hlavními příčinami byla zejména kategorizace úrokových a dividendových toků, což je ostatně poměrně diskutované téma dodnes. Někteří z členů Rady prosazovali, aby placené úroky a dividendy byly zahrnovány do peněžních toků z financování, jelikož jsou důsledkem získání zdrojů na financování aktivit podniku. Navzdory tomu však byly placené úroky zahrnuty do provozního cash flow. Předmětem diskuzí byly rovněž i přijaté úroky a dividendy, které byly skupinou členů považované za jistou formu návratnosti investice, a proto by ideálně měly být součástí peněžních toků z investování. Oficiální stanovisko Rady (Statement No. 95) však tento pohled nakonec nevzalo do úvahy a oba typy peněžních toků doporučuje vykazovat v provozní části cash flow, jelikož tyto položky vstupují do výpočtu zisku nebo ztráty určitého období a jsou obvykle využity v běžném provozu společnosti.

Mnohem významnější spor mezi členy Rady nastal při rozhodování o přípustnosti použití přímé a nepřímé metody sestavení výkazu o peněžních tocích z provozní činnosti. Zastánci přímé metody byli především komerční věřitelé, pro které by výkaz sestavený přímou metodou poskytoval detailnější informace o solventnosti potenciálního klienta. Na druhé straně stáli zejména ti, na které padlo břemeno sestavení výkazu a pro které by povolení jenom jedné z metod mohlo přinést výrazné vyšší náklady na implementaci různých podnikových procesů. Výsledkem všech připomínek a argumentací bylo povolení využívání jak přímé, tak nepřímé metody, Rada však doporučovala využití přímé metody.³

Po vzoru Spojených států amerických a Velké Británie a jejich úpravy Výkazu o peněžních tocích se ke stejnému kroku rozhodla i, v tom období relativně nově vytvořená, Rada pro mezinárodní účetní standardy (IASB). První krok učinila v roce 1976 vydáním konceptu E7 „Výkaz zdrojů a využití finančních prostředků“ (z angl. *Statement of Source and Application of Funds*), tento koncept se potkal s pozitivním ohlasem, a proto nebylo překvapením, když už

²*History of the Cash Flow Statement* [online]. Simon Fraser University [cit. 2018-10-13]. Dostupné z: <https://www.sfu.ca/~poitras/cash-flow-stmt-history.pdf>

³*History of the Cash Flow Statement* [online]. Simon Fraser University [cit. 2018-10-13]. Dostupné z: <https://www.sfu.ca/~poitras/cash-flow-stmt-history.pdf>

v roce 1977 Rada pro mezinárodní účetní standardy vydala standard IAS 7 nazvaný jako „Výkaz o změnách finanční pozice“ (z angl. *Statement of Changes in Financial Position*). Následoval však podobný problém, jakému museli čelit i ve Spojených státech amerických, a to, že nebylo jasně stanoveno, jestli mají být sledované reálné peněžní toky nebo změny v pracovním kapitálu. Byl to koncept E36 „Výkazy peněžních toků“ (z angl. *Cash Flow Statements*) vydaný v roce 1991, který byl adresován k řešení této nejasnosti. O pár měsíců později byl vydán standard IAS 7 s pozměněným jménem: „Výkazy peněžních toků“ (z angl. *Cash Flow Statements*) – jehož účinnost byla stanovena od 01. 01. 1994. O 13 let později byl standard opět přejmenován na Výkaz o peněžních tocích (z angl. *Statement of Cash Flows*).⁴⁵

V České republice úprava tohoto výkazu výrazně zaostala za ostatními krajinami. Podle dostupných informací se Výkaz o peněžních tocích poprvé začal sestavovat v roce 1993 a to nepřímou metodou, nebyl však povinnou součástí účetní závěrky.⁶ Vstup České republiky do Evropské unie je taktéž možno považovat za jakýsi mezník ve vývoji nebo spíše implementaci výkazu o peněžních tocích do účetnické praxe. Subjektům, které byly emitentem cenných papírů totižto ze zákona plynula povinnost sestavovat účetní závěrku podle Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS), kde právě výkaz o peněžních tocích spolu s výkazem o změnách vlastního kapitálu jsou povinnou součástí účetní závěrky. S novými a výrazně jednoduššími možnostmi investic v zahraničí, které vstup do EU přinesl, mnohé společnosti začaly sestavovat své účetní závěrky dle pravidel IFRS dokonce dobrovolně – s ohledem na budoucí podnikatelské plány.⁷ Další výraznou změnu pak přinesla novela, která nabyla platnosti v roce 2016 a která výkaz o peněžních tocích povýšila na nedílnou součást účetní závěrky středních a velkých účetních jednotek.

1.2 Definice základních pojmů

Výkaz o peněžních tocích lze definovat mnoha způsoby, např. dle toho, k jakému účelu má sloužit. Jeho základní podstatou však zůstává, že zachycuje změny peněžních prostředků a jejich

⁴ DUBOISÉE DE RICQUEBOURG, Alan Jonathan. *The Usefulness of Direct Cash Flow Statements under IFRS*. Leeds, 2013. Disertační práce. The University of Leeds. Vedoucí práce Iain Clacher.

⁵ IAS 7 - *Statement of Cash Flows* [online]. [cit. 2018-10-14]. Dostupné z: <https://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias7>

⁶ RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2011, ISBN 978-80-247-3916-8.

⁷ VAŠEK, Libor. Výkaz peněžních toků – Mezinárodní standardy účetního výkaznictví a jejich srovnání s českou účetní legislativou. *Český finanční a účetní časopis*. 2006, 1(2) [cit. 2018-10-14].

ekvivalentů - přírůstky a úbytky v průběhu daného období, a to jak za provozní, tak za investiční i finanční činnost.

Na rozdíl od rozvahy a výkazu zisku a ztráty, výkaz o peněžních tocích není sestavován na aktuální bázi, to znamená, že nezaznamenává transakce jenom na základě jejich uskutečnění v daném období, ale podle toho, kdy proběhl reálný peněžní tok. Navíc, jako výhoda sledování peněžních toků je často uváděna jeho nižší závislost na inflačním prostředí ekonomiky, které by mohlo zásadněji zkreslit hodnocení na bázi výnosů, nákladů a zisku. Rovněž metoda odepisování výši peněžních prostředků neovlivní na rozdíl od vývoje zisku.⁸ A navzdory tomu, že údaj o peněžních tocích za účetní období by se dal jednoduše zjistit porovnáním počátečního a konečného stavu peněžních prostředků a jejich ekvivalentů v rozvaze, výkaz má svoje opodstatnění. Podrobněji totiž vysvětluje důvody těchto změn.

Akademická publikace, kterou vydala University of Minnesota definuje výkaz o peněžních tocích téměř totožně - jako prostředek, který spolu s výkazem zisku a ztráty propojuje rozvahu na počátku roku se stavem jednotlivých položek rozvahy vykazovaným na konci roku. V průběhu roku se celková hodnota čistých aktiv, samozřejmě, změní a jednotlivé příčiny těchto změn jsou reflektovány právě výkazem o peněžních tocích a výkazem zisku a ztráty. Publikace dále jako hlavní účel výkazu uvádí zachycování pohybů peněžních prostředků, které vysvětlují změny v zůstatku finančních prostředků.⁹

Jinou definici samotného peněžního toku, orientovanou více na hledisko finančního řízení, uvádí ve své publikaci J. Sedláček: *„cash flow je definován jako skutečný pohyb peněžních prostředků podniku za určité období v souvislosti s jeho činností, je východiskem pro řízení likvidity podniku, neboť:*

- *existuje rozdíl mezi pohybem hmotných prostředků a jejich peněžním vyjádřením (např. nákup zásob na obchodní úvěr),*
- *vzniká časový nesoulad mezi hospodářskými operacemi vyvolávajícími náklady a jejich finančním zachycením (vznik mzdových nákladů a vlastní výplata mezd),*

⁸ PROKÚPKOVÁ, Danuše. *Cash flow - peněžní toky* [online]. Verlag Dashofer, , 9 [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: https://www.dashofer.cz/download/ukazky/cash_flow.doc

⁹ *Financial Accounting: 17.1 The Structure of a Statement of Cash Flows* [online]. University of Minnesota Libraries Publishing [cit. 2018-10-20]. Dostupné z: <https://open.lib.umn.edu/financialaccounting/chapter/17-1-the-structure-of-a-statement-of-cash-flows/>

- vzniká rozdíl mezi náklady a výdaji a mezi výnosy a příjmy (podvojný účetnictví zachycuje hospodářské jevy a výsledek hospodaření firmy nezávisle na okamžiku uskutečněných plateb)“¹⁰

Jak Sedláček dále zmiňuje, výkaz o peněžních tocích by měl jeho uživatelům pomoci při aplikaci modelů predikujících současnou hodnotu budoucích peněžních toků (které mohou být využity například pro ocenění hodnoty podniku), dále k ověření přesnosti původních odhadů vytvořených před daným účetním obdobím a v neposlední řadě i ke komparaci se srovnatelnými podniky. Nicméně však poukazuje i na fakt, že výkaz, společně s celým finančním účetnictvím, je prvotně zaměřen na informační požadavky externích uživatelů a tím pádem není schopen nahradit osobité vykazování cash flow pro manažerská rozhodnutí.¹¹ „*Manažerské cash flow je charakteristické bohatší vnitřní strukturou, v níž se – kromě hlavní výdělečné činnosti, investičních aktivit a financování – samostatně sledují příjmy a výdaje fiskálního charakteru, toky vznikající jako důsledek výsledkových operací finančních a investičních aktivit firmy a cash flow výsledek neobvyklých nebo mimořádných událostí.*“¹²

Obecná definice základních pojmů, jejichž konkrétní úprava bude rozebírána v následujících kapitolách práce, bude prozkoumána z hlediska jednotlivých účetních norem, výkazu cash flow a jeho jednotlivých částí. Obecně lze metody sestavení rozdělit na **přímou** a **nepřímou**. Bez ohledu na zvolenou metodu je výkaz vždy rozdělen na peněžní toky z:

- **provozní činnosti,**
- **investiční činnosti,**
- **financování.**

Provozní činnost

Peněžní toky z provozní činnosti, kterou se rozumí základní aktivity, za jejichž účelem společnost vznikla a při běžném provozu se předpokládá jejich pravidelné opakování. Obvykle tato sekce zahrnuje výdaje na úhrady nákupů materiálu, zboží či služeb, platby zaměstnancům aj.

¹⁰SEDLÁČEK, Jaroslav. *Cash flow*. 2., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, 2010. Praxe manažera (Computer Press). ISBN 978-80-251-3130-5.

¹¹SEDLÁČEK, Jaroslav. *Cash flow*. 2., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, 2010. Praxe manažera (Computer Press). ISBN 978-80-251-3130-5.

¹²KRÁL, Bohumil. (2006): *Duální vztah finančního a manažerského účetnictví*. Český finanční a účetní časopis, [online]. 2006, 1(1),[cit. 2018-12-06]. Dostupné z: <https://www.vse.cz/polek/download.php?jnl=cfuc&pdf=113.pdf>

Na příjmové straně stojí příjmy z prodeje výrobků a služeb, typicky i přijaté dividendy a úroky. Peněžní příjmy z dividend a úroků mohou být ovšem, podle některých účetních norem, vykázány variantně i v investiční části výkazu. Výsledkem porovnání celkovým příjmů a výdajů je peněžní tok z provozní činnosti, který je považovaný za dobrý ukazatel prosperity podniku, někteří analytici a manažeři dokonce zastávají názor, že meziroční nárůst cash flow z provozní činnosti reflektuje finanční zdraví společnosti lépe než vykazovaný čistý zisk, protože základním cílem podniku je přeci generování peněžních prostředků.^{13 14} Možno také říci, že pozitivní vývoj tohoto ukazatele je důležitý i proto, že provozní činnost je zásadním zdrojem interního financování a úspěšnost vytváření zdrojů z běžných obchodních transakcí je zase stěžejním předpokladem pro zajištění externích zdrojů.

Investiční činnost

Do této kategorie jsou zařazeny činnosti zahrnující příjmy a výdaje související s koupí a prodejem dlouhodobých hmotných a nehmotných aktiv, případně poskytování úvěrů, půjček a výpomocí, pokud, samozřejmě, tyto aktivity nepatří do primárního předmětu podnikání společnosti. Za cíl investiční činnosti, a tedy i výdajů na pořízení aktiv, je zabezpečení budoucích užiteků plynoucích z těchto aktiv. „*Peněžní toky z této činnosti poukazují na rozšíření či zúžení provozní kapacity podniku.*“¹⁵ Pro finančně zdravou a rostoucí společnost, která investuje do dlouhodobých aktiv, např. do budov a moderních strojů, je nejčastějším jevem záporná hodnota investičních peněžních toků. Negativní hodnota v tomto případě tedy nemusí indikovat nepříznivou finanční situaci.

Financování

Jak možno předpokládat, cílem financování je obstarávání především dlouhodobých zdrojů, které následně zabezpečují chod podniku a vykonávání jeho hlavní provozní činnosti, případně také slouží jako zdroj investic. Peněžní toky v kontextu financování mohou být spojené s vlastním kapitálem – příjem z emitovaných akcií, a naopak výplaty dividend; ty plynoucí z cizího kapitálu zahrnují - úvěry či emitované dluhopisy a následně splácení jejich jistiny. Nelze určit, jestli je hodnota čistého peněžního toku z financování nejčastěji kladná nebo záporná,

¹³BOKŠOVÁ, Jiřina. *Účetní výkazy pod lupou*. Praha: Linde Praha, 2013. ISBN 978-80-720-1-921-2.

¹⁴*Financial Accounting: 17.1 The Structure of a Statement of Cash Flows* [online]. University of Minnesota Libraries Publishing [cit. 2018-10-20]. Dostupné z: <https://open.lib.umn.edu/financialaccounting/chapter/17-1-the-structure-of-a-statement-of-cash-flows/>

¹⁵SEDLÁČEK, Jaroslav. *Cash flow*. 2., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, 2010. Praxe manažera (Computer Press). ISBN 978-80-251-3130-5

jelikož tento výsledek závisí od toho, jaké nastaly v daném období operace, jestli byly například vypláceny vysoké dividendy, nebo naopak byl přijat úvěr. S určitostí však možno říci, že právě detaily o cash flow z financování poskytují kompetentním možnost předikovat jejich další vývoj a potenciální potřebu v budoucnosti.^{16 17}

Tabulka 1: Přehled nejtypičtějších druhů peněžních toků

Peněžní toky z provozní činnosti	
Příjmy	Výdaje
příjmy z prodeje výrobků/zboží/služeb	platby dodavatelům
přijaté úroky	výplata mezd zaměstnancům
přijaté dividendy	placené úroky
příjmy od státu	úhrady daní
Peněžní toky z investiční činnosti	
Příjmy	Výdaje
příjmy z prodeje majetkových cenných papírů	výdaje na nákup majetkových cenných papírů
příjmy ze splátek poskytnutých dlouhodob.	poskytnutí dlouhodob. půjček jiným entitám
příjmy z prodeje dlouhodob. majetku	výdaje na nákup dlouhodob. majetku
Peněžní toky z financování	
Příjmy	Výdaje
příjmy z emitovaných akcií/dluhopisů/směnek	výdaje na výplatu dividend
přijaté úvěry od věřitelů	úhrady úvěrů a různých půjček
	úhrady za odkup vlastních akcií

Zdroj: KAUR Prabhjot, *Classification of cash inflows and outflows*

Pro peněžní příjmy související s úroky a dividendami může existovat variantní kategorizace. Dle některých účetních norem je možné je zahrnout také do investiční činnosti. Toto rozhodnutí je v kompetenci účetní jednotky. Podmínkou je konzistentní přístup k jejich klasifikaci. Rovněž může také existovat alternativa pro peněžní toky z placených úroků a dividend – a to jejich zařazení do cash flow z financování.

¹⁶BOKŠOVÁ, Jiřina. *Účetní výkazy pod lupou*. Praha: Linde Praha, 2013. ISBN 978-80-720-1-921-2.

¹⁷ CLENDON, Tom. Cash Flow Statements. *Accaglobal.com: Financial accounting* [online]. [cit. 2018-10-21]. Dostupné z: <https://www.accaglobal.com/pk/en/student/exam-support-resources/fundamentals-exams-study-resources/f3/technical-articles/cashflow-statements.html>

Peněžní prostředky a jejich ekvivalenty^{18 19}

Má-li společnost sestavovat výkaz o peněžních tocích, je nevyhnutelné, aby byla stanovena definice předmětu, který má výkaz detailně popisovat, a pohyb jakých konkrétních položek je považován za peněžní tok. Jedná se o peněžní prostředky (peníze) a peněžní ekvivalenty.

Pojem **peníze** pod sebou obvykle skrývá peněžní hotovost v jakékoli měně a tzv. **vklady na požádání**. Vklady na požádání jsou definovány zejména jako zdroje na bankovních účtech, opět v tuzemské i cizí měně, bez jakékoli limitace jejich disponibility. Méně typickou součástí této skupiny mohou být, v závislosti na účetních standardech, kontokorentní účty, tedy účty s možností přecherpání. Ve své podstatě se jedná o krátkodobou půjčku od banky a v rozvaze se tak vykazuje jako krátkodobý závazek. Pro účely sestavení výkazu o peněžních tocích a řízení likvidity však mohou představovat disponibilní prostředky, které jsou podstatnou součástí řízení peněžních toků.

Mezi **peněžní ekvivalenty** mohou patřit, opět v závislosti na konkrétní úpravě, například ceniny či krátkodobé vysoce likvidní investice obchodované na veřejném trhu, směnitelné za předem známou hodnotu, která se v průběhu času výrazně nemění, resp. riziko změny jejich hodnoty je zanedbatelné. Typickým příkladem jsou termínované bankovní vklady uzavřené na dobu ne delší než tři měsíce nebo depozitní směnky se splatností tři měsíce.

1.3 Význam výkazu pro finanční řízení

Jak již bylo zmíněno, údaje o peněžních tocích a sledování jejich vývoje jsou jedním ze základních principů finančního řízení podniku. Sedláček ve své publikaci přibližuje význam: „jde o tzv. *retrospektivní cash flow*, který odpovídá na otázku, odkud se peníze a jejich ekvivalenty v daném časovém intervalu vzaly a kam se poděly. Manažeři takto sledují absolutní i relativní intenzitu jednotlivých peněžních toků, posuny ve struktuře toků a míru jejich stability. Posuzují formy vázanosti kapitálu v aktivech podniku, způsoby jeho uvolňování a formy financování podniku.“²⁰

¹⁸VAŠEK, Libor. Výkaz peněžních toků – Mezinárodní standardy účetního výkaznictví a jejich srovnání s českou účetní legislativou. *Český finanční a účetní časopis*. 2006, 1(2) [cit. 2018-10-14].

¹⁹IAS 7 - *Statement of Cash Flows* [online]. [cit. 2018-10-14]. Dostupné z: <https://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias7>

²⁰SEDLÁČEK, Jaroslav. *Cash flow*. 2., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, 2010. Praxe manažera (Computer Press). ISBN 978-80-251-3130-5

Informace o tom jak a s jakou jistotou dokáže podnik generovat finanční prostředky, ovlivňuje mnoho klíčových rozhodnutí finančních manažerů a zároveň jim také významně pomáhají při hodnocení stability podniku, řízení likvidity, krátkodobém plánování peněžních toků, hodnocení finanční efektivity uvažovaných investic a také mohou být základem pro stanovení tržní ceny oceňovaného podniku.²¹

V následující části bude uvedeno několik základních finančních ukazatelů, které pro výpočet využívají právě hodnoty peněžních toků, díky čemuž mnohem lépe reflektují možnost budoucí platební neschopnosti.²²

Ukazatele likvidity

Původní vzorec pro likviditu prvního stupně využívá v čitateli pohotové platební prostředky, což se dá přeložit jako peněžní prostředky a jejich ekvivalenty. Doporučené hodnoty tohoto ukazatele by se měly pohybovat v intervalu 0,9 – 1,1. Tato hodnota ukazuje, jakou částí cash flow z provozní činnosti je kryta jedna jednotka krátkodobých dluhů.

$$\text{Likvidita 1. stupně} = \frac{\text{provozní cash flow}}{\text{krátkodobé dluhy}}$$

Ukazatele rentability

Většina poměrových ukazatelů rentability využívá pro výpočet výši zisku, resp. EBIT. Existují také modifikované verze, které namísto zisku využívají provozní cash flow, vybraná z nich je:

$$\text{Obratová rentabilita} = \frac{\text{provozní cash flow}}{\text{příjmy z běžné hosp. činnosti}}$$

Ukazatel obratové rentability vypovídá o efektivitě hospodaření podniku a jeho schopnosti vytvářet přebytky pro upevňování pozice podniku.

²¹ŠTICHHAUEROVÁ, Eva. Finanční řízení podniku: cash flow [online]. Technická univerzita v Liberci [cit. 2018-10-26]. Dostupné z: http://educum.tul.cz/educum/inovace/NOP/VY_03_59-Finanční20%řízení%20podniku_cash%20flow_MZ_6.pdf

²²RŮČKOVÁ, Petra. Finanční analýza. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5534-2

Dalším z nich je rentabilita tržeb, která využitím daných hodnot vypovídá o potenciálních peněžních tocích, které je podnik schopný dosahovat při dané úrovni tržeb. Využitím hodnoty cash flow místo zisku je tento ukazatel méně ovlivněn investičními cykly a stupněm odepsanosti aktiv:

$$\text{Rentabilita tržeb z hlediska cash flow} = \frac{\text{provozní cash flow}}{\text{tržby}}$$

Následující ukazatel naznačuje schopnost podniku pokrýt výdaje na plánované investice z vlastních zdrojů. Jeho hodnota nižší než 100 % poukazuje na nutnost externího dofinancování uvažovaných investic:

$$\text{Míra samofinancování investic} = \frac{\text{provozní cash flow}}{\text{investice}}$$

Ukazatele zadluženosti

Poměření hodnoty cizích zdrojů a provozního cash flow je možné zjistit počet roků, za které se očekává, že podnik bude schopný uhradit své dluhy při udržení současné úrovně vytváření peněžních toků. Žádoucí hodnotou je 3-5 let, čím menší hodnota, tím lépe.

$$\text{Doba splácení dluhu z cash flow} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{provozní cash flow}}$$

Míra nebo stupeň oddlužení je ukazatel, který dává do poměru financování cizím kapitálem a schopnost vyrovnávat své závazky z vlastních finančních zdrojů. Žádoucí hodnoty by se měly pohybovat mezi 20 – 30 %. Pokud v průběhu času hodnota klesá, vypovídá to o rostoucí napjatosti finanční situace.

$$\text{Stupeň oddlužení} = \frac{\text{provozní cash flow}}{\text{cizí kapitál}}$$

Ukazatele, které využívají údaje o peněžních tocích, jsou ve všeobecnosti brány jako spolehlivější a přesnější, protože nevyužívají jenom informace z rozvahy a výkazu zisku a ztráty, ale také z výkazu o peněžních tocích.²³

Pomocí údajů o peněžních tocích je možno určit i výši úrokového krytí:

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{(\text{provozní cash flow} + \text{placené nákladové úroky})}{\text{placené nákladové úroky}}$$

Tento ukazatel vypovídá o schopnosti podniku hradit nákladové úroky z peněžních toků vytvořených hlavní provozní činností. Je odvozen od ukazatele úrokového krytí, který původně k výpočtu využívá zisk namísto cash flow z provozní činnosti. Za nežádoucí hodnotu je obecně pokládán přibližně 2,5-násobek a nižší.

Jelikož je tato kapitola věnována pohledu na peněžní toky z perspektivy finančního řízení, je užitečné přiblížit i pojem **diskontovaný cash flow** (DCF – Discounted Cash Flow), který je spojen zejména s oceňováním majetku a v rámci finančního řízení by jeho hodnota neměla být podceněna, jelikož na ní závisí hodnota majetku i podniku jako celku.

Metoda diskontovaného cash flow vychází z předpokladu, že hodnota majetku pro jeho vlastníka je odvozena z očekávaného užitku plynoucího z majetku (i podniku jako celku). Hodnota DCF vypovídá o současné hodnotě budoucích peněžních toků, diskontní sazba vždy odráží míru rizika spojenou s uvažovanými peněžními toky. Přesto, že je tato metoda považována za neoptimálnější, jak plyne z dříve zmíněného, lze ji použít pouze v případě, že je možné určit hodnoty budoucího cash flow. Budoucí peněžní toky jsou určovány na základě obchodního plánu společnosti a rovněž využitím stabilního předpokládaného tempa růstu hodnot cash flow. Výpočet na základě obchodního plánu je v praxi možný na maximálně 5 let, pro dlouhodobější predikci hodnot je potřeba využít právě informace o tempu růstu. Časový úsek, pro který je predikce zhotovena, závisí od toho, s jakým záměrem byl zhotoven a jaké má být jeho využití. Výsledná současná hodnota budoucích peněžních toků se srovnává se současnou hodnotou majetku.²⁴

²³KLIMENT, Pavel. *Analýza cash flow a její praktické využití*. 20.04.2010. KPMG Česká republika, 2010. Dostupné z https://is.savs.cz/dok_server/slozka.pl?id=1678;download=3515;z=1

²⁴KLIMENT, Pavel. *Analýza cash flow a její praktické využití*. 20.04.2010. KPMG Česká republika, 2010. Dostupné z https://is.savs.cz/dok_server/slozka.pl?id=1678;download=3515;z=1

2. Účetní rámec sestavení výkazu o peněžních tocích

Následující kapitola bude věnována teoretické úpravě obsahu výkazu o peněžních tocích a jeho jednotlivých částí dle českých, mezinárodních a amerických standardů. Poskytne informace o základních účetních normách, které tuto problematiku upravují, o povinnosti účetní jednotky výkaz sestavovat, o obsahovém vymezení pojmů peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty, o klasifikaci specifických peněžních toků jako jsou například dividendy, úroky či daň z příjmu, v závěru pak shrne základní nejvýraznější rozdíly mezi úpravami.

2.1 Účetní legislativní rámec v České republice

Výkaz o peněžních tocích je společně s Rozvahou, Výkazem zisku a ztráty, Přílohou a Výkazem o změnách vlastního kapitálu součástí účetní závěrky. V České republice je upravován několika normami, patří k nim **Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví**, zejména § 18, odst. 2, který upravuje, které účetní jednotky nejsou povinny výkaz sestavovat: „*účetní jednotky uvedené v § 1a písm. b) až d) přehled o peněžních tocích nesestavují. Malé účetní jednotky a mikro účetní jednotky nejsou povinny sestavovat přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu.*“²⁵ Subjekty uvedené v § 1a jsou banky, pojišťovny, zajišťovny a také penzijní společnosti – subjekty veřejného zájmu. Pro upřesnění, za mikro a malou účetní jednotku se považují subjekty, které ve dvou po sobě následujících účetních obdobích nepřekročí k rozvahovému dni alespoň dvě z hraničních hodnot vymezených zákonem, kterými jsou:

- **souhrnná netto hodnota aktiv,**
- **roční úhrn čistého obratu a**
- **průměrný počet zaměstnanců.**

²⁵ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. In: Dostupné také z: <https://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto/>

Tabulka 2: Přehled kategorií účetních jednotek

Kategorie účetní jednotky	Podmínky		
	Hodnota aktiv netto	Roční úhrn čistého obrátu	Průměrný počet
MIKRO	9 000 000	18 000 000	10
MALÁ	100 000 000	200 000 000	50
STŘEDNÍ	500 000 000	1 000 000 000	250
VELKÁ	>500 000 000	> 1 000 000 000	> 250

Zdroj: Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Za velké účetní jednotky se vždy považují subjekty veřejného zájmu a vybrané účetní jednotky. Subjekt veřejného zájmu je definován jako účetní jednotka se sídlem na území České republiky, která je bankou, pojišťovnou, zajišťovnou, penzijní či zdravotní pojišťovnou a také obchodní společností, které jsou emitentem obchodovatelných cenných papírů.²⁶ Vybranými účetními jednotkami jsou převážně organizační složky státu, územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy atd.

Kategorizaci jednotek a také povinnost sestavovat výkaz o peněžních tocích do českých norem přinesl až Zákon č. 221/2015, kterým se měnil zákon o účetnictví a stal se součástí sbírky zákonů v září roku 2015 a nabyl platnosti 1. ledna 2016. Novela je postavena na směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2013/34/EU, která mimo jiné členské státy zavazuje zakomponovat tuto úpravu do místních právních předpisů a aplikovat je poprvé na účetních závěrkách za období počínající 1. lednem 2016.²⁷

Po zákonu o účetnictví se úpravě výkazu o peněžních tocích věnuje také **Vyhláška č. 500/2002 Sb.**, zejména v § 40 až § 43. Vyhláška detailněji popisuje obsahové vymezení výkazu, jednotlivé druhy peněžních toků či metody jeho sestavení.

Jak je uvedeno v § 40 Vyhlášky č. 500/2002 Sb.: „za peněžní prostředky se považují peníze v hotovosti **včetně cenin**, peněžní prostředky na účtu včetně přečerpání účtu, případně účtová skupina 26“ a dále: „peněžními ekvivalenty se rozumí krátkodobý likvidní finanční majetek, který je snadno a pohotově směnitelný za předem známou částku peněžních prostředků a u tohoto

²⁶Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. In: Dostupné také z: <https://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto/>

²⁷KUČEROVÁ, Dagmar. Novela zákona o účetnictví od roku 2016. www.podnikatel.cz [online]. 14. 10. 2015 [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/novela-zakona-o-ucetnictvi-od-roku-2016/>

majetku se nepředpokládají významné změny hodnoty v čase. Za peněžní ekvivalenty se považují například peněžní úločky s nejvýše tříměsíční výpovědní lhůtou a likvidní cenné papíry k obchodování na veřejném trhu“²⁸

Účetní jednotka je povinna v příloze k účetní závěrce detailněji uvést, jaké položky zařazuje pod peněžní prostředky a jaké pod peněžní ekvivalenty. Pokud se tato zásada rozřazování změní, opět je povinna informaci včetně možných dopadů uvést v příloze. Dále musí prokázat soulad mezi výší peněžních prostředků a jejich ekvivalentů vykazovanou ve výkazu o peněžních tocích a v rozvaze.

Peněžní toky klasifikovány mezi tři obvyklé kategorie: peněžní tok z provozní, investiční a finanční činnosti. Za **provozní činnost** je považována primární výdělečná činnost účetní jednotky, pod **investiční** spadá pořízení a prodej dlouhodobého majetku, případně poskytování úvěrů (pokud ovšem nejsou provozní činností podniku) a pod **finanční činnost** vyhláška zahrnuje aktivity, které způsobují změny ve struktuře a výši financování společnosti (vlastní kapitál, dlouhodobé závazky).

V samostatném paragrafu vyhláška dále uvádí, jak vykazovat peněžní toky související s úroky a přijatými dividendami, postoj k jejich zařazení do jednotlivých kategorií však **není jednoznačný**, jelikož je uvedené variantní řešení. Přijaté úroky a dividendy možno zahrnout jak do provozní činnosti, tak do investiční a vyplacené úroky jako provozní i finanční tok (s výjimkou úroků, které jsou součástí ocenění majetku, ty jsou jednoznačně zařazeny do kategorie investičních peněžních toků). Vyplacené podíly na zisku jsou kategorizovány jako peněžní toky z financování, pokud se nejedná jenom o redistribuci přijatých dividend mezi společníky – v tomto případě by se tyto úhrady vykazovaly v rámci provozní činnosti.

Problematické by zřejmě mohlo být i zařazení plateb daně z příjmů, vyhláška v tomto případě stanovuje, že: „v rámci praktických možností se přiřadí k provozní, investiční nebo finanční činnosti. V případě, že je nelze přiřadit, uvedou se v provozní činnosti“²⁹

²⁸Vyhláška č. 500/2002 Sb. [online]. [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-500#cast1>

²⁹Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení č. 563/1991 Sb., zákona o účetnictví. Dostupné také z: <https://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto-v2002-500/cast2h5.aspx>

Všechny uvedené typy peněžních toků, které vyhláška samostatně upravuje, je nutno v přehledu vykazovat jako **samostatnou položku**.

Jak již bylo dříve naznačeno, volba metody sestavení přehledu, obsahové vymezení peněžních prostředků a jejich ekvivalentů a další detaily týkající se výkazu o peněžních tocích jsou v pravomoci účetní jednotky, vždy však musí být v souladu s příslušnými paragrafy vyhlášky. Všechny případné změny v modelu sestavování přehledu a obsahové náplni kategorií musí, samozřejmě, uvádět v příloze. Nezávazný návod k sestavení výkazu o peněžních tocích tak, aby byl v souladu se Zákonem č. 53/1991 Sb., o účetnictví a vyhláškou 500/2002 Sb., poskytuje Český účetní standard pro podnikatele č. 023 Přehled o peněžních tocích. Metodě sestavování výkazu se však tato práce bude podrobněji věnovat v následující kapitole.³⁰

2.2 Účetní rámec vymezený standardy IFRS

Základním standardem, který upravuje vykazování peněžních toků podle Mezinárodních standardů pro účetní výkaznictví (dále jen IFRS), je **IAS 7 Výkaz o peněžních tocích** (z angl. Statement of cash flows). Na rozdíl od českých norem IFRS klade sestavení výkazu o peněžních tocích za povinnost všem entitám, které podle těchto pravidel sestavují závěrku, vyplývá to jak z ustanovení IAS 7, tak i z **IAS 1 Sestavování a zveřejňování účetní závěrky**. Jak je uvedeno v IAS 7.1: „všechny účetní jednotky, které sestavují účetní výkazy v souladu se standardy IFRS jsou povinny sestavovat Výkaz o peněžních tocích jako povinnou součást účetní závěrky.“³¹ IAS 1 definuje základní požadavky na obsah a formu účetní závěrky a uvádí, že úplný soubor účetních výkazů vždy obsahuje rozvahu, výkaz zisku a ztráty, výkaz o peněžních tocích a taktéž výkaz o změnách ve vlastním kapitálu, dále také přílohu s popisem základních účetních postupů dané společnosti a srovnávací informace předepsané standardem. Všechny výkazy zároveň musí být prezentovány na rovnocenné úrovni a se stejnou důležitostí.

Standard IAS 7, podobně jako české normy, popisuje pojem peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty, dalo by se říci, že obsahové vymezení těchto pojmů je podle českých i mezinárodních standardů téměř totožné, až na jednu výjimku. Podle pravidel IAS 7 do peněžních prostředků a jejich ekvivalentů nejsou zařazeny **ceniny**, české standardy je ovšem za peněžní

³⁰Český účetní standard pro podnikatele č. 023 Přehled o peněžních tocích [online]. [cit. 2018-11-03]. Dostupné z: <https://business.center.cz/business/finance/ucetnictvi/ceske-ucetni-standardy/podnikatele/023.aspx>

³¹IAS 7 - Statement of cash flows. www.iasplus.com [online]. [cit. 2018-12-07]. Dostupné z: <https://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias7>

prostředky považují. Mezinárodní standardy také detailněji popisují, kdy je investice považována za peněžní ekvivalent – její splatnost je maximálně **tři měsíce od data nabytí**. Období tří měsíců ovšem nemusí být směrodatné vždy. Uvažujme investici s vysokou mírou výnosnosti, a tudíž i rizika (např. kvůli nízkému ratingu daného cenného papíru), splatnou v období tří měsíců. Tuto investici by nebylo možné klasifikovat jako peněžní ekvivalent, protože se jednotka vystavuje vysokému riziku změny hodnoty dané investice.³² Podobný přístup IAS 7 přímo zmiňuje i u majetkových cenných papírů, které za investici považovat nemožno, jelikož se jedná o rizikovější formu investice a nebyla by splněna podmínka směnitelnosti ekvivalentu za předem známou hodnotu.³³ Výjimkou by dle standardů mohly být prioritní akcie s předem známou mírou zpětného odkupu, které byly pořízeny těsně před datem splatnosti. České účetní standardy neuvádí, jak postupovat v případě majetkových cenných papírů a tedy jejich zahrnutí do peněžních ekvivalentů přímo nezakazují, významově to ale z charakteru krátkodobého likvidního finančního majetku možno předpokládat. Jednou z otázek, které přirozeně vyplývají z definice peněžních ekvivalentů, je, jestli se dané aktivum vlastně klasifikuje mezi peněžní ekvivalenty jenom na počátku při jeho uznání a následně se jeho likvidita a její případné změny dále nesledují. K tomuto problému nenabízí přímé řešení jak IAS 7, tak ani české účetní normy, odborníci ovšem účetním jednotkám doporučují tyto změny sledovat ke každému datu závěrky, neboť v posledních letech nejsou náhlé změny v ratingu finančních ale i vládních institucí žádnou výjimkou.³⁴

Povinností účetní jednotky je zveřejnit v příloze položky, které jsou zahrnovány do skupin peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů a stejně tak zveřejnit a popsat všechny případné změny v aplikovaném přístupu a jejich předpokládaný vliv, a je totožná jak dle českých norem, tak dle IAS 7.

Dále nutno zdůraznit, že dle úpravy, která vychází už z IAS 1, jednotky mají při vykazování zakázáno kompenzaci mezi příjmy a výdaji, resp. pohledávkami a závazky. IAS 7 proto rovněž

³²BDO IFR Advisory. *IFRS in practice - IAS 7 Statement of Cash flows* [online]. [cit. 2018-11-08]. Dostupné z: https://www.bdo.global/getattachment/Services/Audit-Assurance/IFRS/IFRS-in-Practice/IFRS_IAS7_print.pdf.aspx?lang=en-GB

³³DVOŘÁKOVÁ, Dana. *Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS*. 5. aktualizované a přepracované vydání. Brno: BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0692-8.

³⁴BDO IFR Advisory. *IFRS in practice - IAS 7 Statement of Cash flows* [online]. [cit. 2018-11-08]. Dostupné z: https://www.bdo.global/getattachment/Services/Audit-Assurance/IFRS/IFRS-in-Practice/IFRS_IAS7_print.pdf.aspx?lang=en-GB

stanovuje, že peněžní přítoky a odtoky mají být vždy vykazovány v hrubé – nekompenzované částce kromě jistých výjimek. IAS 7 povoluje vykazovat čisté – kompenzované peněžní toky z:

- peněžních prostředků vložených a vyplacených jménem zákazníků (týká se hlavně finančních institucí),
- peněžních příjmů a výdajů za položky s rychlým obratem, krátkou dobou splatnosti a velkým objemem transakcí.

České účetní normy rovněž zakazují kompenzaci položek a v případech, kdy má účetní jednotka ke kompenzaci důvod, je povinna tyto konkrétní položky uvést v příloze.

Klasifikace peněžních toků podle pravidel IFRS na provozní, investiční a finanční je totožná s kategorizací, kterou uvádějí i české normy. Z obsahové stránky je však IAS 7 mnohem konkrétnější, uvádí mnoho příkladů a rovněž i řešení více či méně standardních situací, které mohou nastat. Kupříkladu v situaci, kdy účetní jednotka vynakládá finanční prostředky na výrobu nebo pořízení majetku, který je následně určen na pronájem a případně následný prodej (leasing), peněžní toky jak na zhotovení tohoto majetku, tak z jeho pronájmu a prodeje se kategorizují jako toky z provozní činnosti, nikoli z investiční, jak by povaha těchto transakcí souvisejících s majetkem mohla naznačovat. Nicméně zařazení splátek finančního leasingu, při kterém účetní jednotka vystupuje jako nájemce, je složitější. Jelikož každá ze splátek sestává z úroku a jistiny, každou z těchto částí je potřeba klasifikovat samostatně, splátku jistiny jako tok z financování a splátku úroku stejně jako ostatní úrokové platby. Akontační platba na počátku leasingu by ovšem dle pravidel IFRS spadala mezi investiční činnost, neboť tento výdaj je vynakládán za primárním účelem pořízení nového aktiva.

Za toky z provozní činnosti možno dále také považovat výdaje za obchodovatelné cenné papíry, které účetní jednotka pořídila právě za účelem obchodování, příjmy z prodeje takto nakoupených aktiv budou také spadat pod provozní činnost. Příjmy a výdaje spojené s finančními deriváty jsou klasifikované jako investiční činnost opět pouze za předpokladu, že nejsou drženy za účelem obchodování. Jak IAS 7 dále popisuje, v případě, že jsou finanční deriváty použity jako

zajišťovací nástroj, peněžní toky s nimi spojené mají stejný charakter jako toky z otevřené pozice, kterou zajišťují.³⁵

IAS 7 se podrobněji věnuje klasifikaci peněžních toků z úroků, dividend a daní z příjmu podobně jako Vyhláška č. 500/2002 Sb. IAS 7 doporučuje finančním institucím vykazování placených úroků a přijatých úroků spolu s přijatými dividendami v kategorii provozních peněžních toků. Pro ostatní entity ovšem v této otázce neexistuje konsensus, a proto IAS 7 uvádí variantní řešení. Placené úroky, přijaté úroky a přijaté dividendy mohou být zařazeny mezi peněžní toky z provozní činnosti, což je podloženo faktem, že všechny položky vstupují do výpočtu výsledku hospodaření. Alternativně má účetní jednotka možnost přijaté úroky a dividendy vykazovat v investiční činnosti, jelikož jsou jistou formou návratnosti kapitálu. Placené úroky, jinými slovy také náklady kapitálu, je možné vykazovat i v rámci kategorie peněžních toků z financování. V neposlední řadě standard nabízí alternativní řešení i pro placené dividendy. Je možné je považovat za náklady kapitálu, a tedy zařadit mezi cash flow z financování či je vykazovat jako tok z provozní činnosti, což by lépe reflektovalo schopnost společnosti hradit dividendy z prostředků generovaných hlavní výdělečnou činností. Bez ohledu na to, kterou z alternativ se společnost rozhodne zvolit, standard stanovuje: „*každý z peněžních toků musí být klasifikovaný konzistentním způsobem pro každé z období, za které účetní jednotka výkaz sestavuje.*“³⁶

Příjmové daně vyplývají z transakcí, které mohou mít charakter jak provozní, investiční, tak i finanční činnosti. Účetní jednotka by měla platby daně alokovat mezi jednotlivé kategorie podle toho, s jakou transakcí souvisejí. V případech, že to není možné přesně určit, což je, pravděpodobně, většina, platby daně vykazuje účetní jednotka jako provozní peněžní tok. Zároveň musí být jejich výše vykázána jako samostatná položka. Tato úprava je stejná jak dle IAS 7, tak i podle české Vyhlášky č. 500/2002 Sb. Jiné typy daní a peněžní toky spojené s nimi, např. srážkové daně nebo daně srážené zaměstnancům ze mzdy a hrazené státu, by měly být zahrnuty ve stejné kategorii toků jako ty transakce, které byly zdaněny.³⁷

³⁵BDO IFR Advisory. *IFRS in practice - IAS 7 Statement of Cash flows* [online]. [cit. 2018-11-08]. Dostupné z: https://www.bdo.global/getattachment/Services/Audit-Assurance/IFRS/IFRS-in-Practice/IFRS_IAS7_print.pdf.aspx?lang=en-GB

³⁶IAS 7 *Statement of cash flows* [online]. [cit. 2018-11-03]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/internal_market/accounting/docs/consolidated/ias7_en.pdf

³⁷ BDO IFR Advisory. *IFRS in practice - IAS 7 Statement of Cash flows* [online]. [cit. 2018-11-08]. Dostupné z: https://www.bdo.global/getattachment/Services/Audit-Assurance/IFRS/IFRS-in-Practice/IFRS_IAS7_print.pdf.aspx?lang=en-GB

Cizoměnové peněžní toky musí být zaznamenány v měně, kterou má účetní jednotka stanovenou jako funkční (funkční měna je většinou měna primárního ekonomického prostředí, ve kterém podnik realizuje svoje aktivity, je však na uvážení účetní jednotky, kterou měnu zvolí jako funkční, tudíž nemusí to být měna tuzemská), podle IAS 7 se pro propočet využije směnný kurz platný v den, kdy k peněžnímu toku dojde. V souladu s IAS 21 je pro propočet možné použít i vážený průměr kurzů za určité období, přičemž se předpokládá, že tento průměrný kurz se velmi přibližuje skutečnému. Toto zjednodušení se využívá zejména při konsolidaci peněžních toků zahraniční dceřiné společnosti.³⁸ IAS 7 dále uvádí, že nerealizované zisky a ztráty ze změny směnných kurzů nemožno považovat za peněžní tok, ve výkazu je ovšem potřeba tento údaj samostatně uvést, aby bylo možné prokázat správnost zůstatku peněžních prostředků a jejich ekvivalentů držených na začátku a na konci účetního období.

Pravidla IFRS dále detailněji upravují i oblast konsolidovaného výkazu o peněžních tocích. České normy se této problematice dotýkají poměrně „povrchně“ v Českém účetním standardu pro podnikatele č. 020 Konsolidovaná účetní závěrka. IAS 7 například stanovuje, že příjmy a výdaje, které vyvstávají z nových akvizic, je potřeba vykazovat v rámci investiční činnosti a v jejich čisté výši namísto individuálních položek, tedy lze zde uvažovat o jakési výjimce z pravidla vykazování peněžních toků v jejich nekompenzované podobě. Brutto výše tohoto typu peněžních toků je pak uvedena v příloze. Dalším zajímavým bodem jsou transakční náklady spojené s podnikovými kombinacemi, které mají být podle standardu IFRS 3 zahrnuty do výdajů běžného období, protože nejsou považovány za výdaje související s akvizicí, resp. nabytím aktiva, tudíž v konsolidovaném výkazu o peněžních tocích jsou tyto výdaje klasifikovány jako peněžní toky z provozní činnosti.^{39 40}

Účetní jednotky vykazující podle pravidel IFRS musí zveřejňovat i další dodatečné informace, ke kterým patří zejména zveřejnění částky peněžních prostředků a jejich ekvivalentů, které jednotka drží a které z nějakého důvodu nejsou k dispozici pro užití ve skupině (vázané peněžní prostředky a jejich ekvivalenty), obzvlášť pokud se jedná o signifikantní výši (tzv. restricted cash

³⁸ VAŠEK, Libor. Výkaz peněžních toků – Mezinárodní standardy účetního výkaznictví a jejich srovnání s českou účetní legislativou. *Český finanční a účetní časopis*. 2006, 1(2) [cit. 2018-10-14].

³⁹ IFRS 3 — *Acquisition related costs in a business combination* [online]. 2009 [cit. 2018-11-10]. Dostupné z: <https://www.iasplus.com/en/meeting-notes/ifrs-ic/not-added/2009/ifrs-3-acquisition-related-costs-in-a-business-combination>

⁴⁰ BDO IFR Advisory. *IFRS in practice - IAS 7 Statement of Cash flows* [online]. [cit. 2018-11-08]. Dostupné z: https://www.bdo.global/getattachment/Services/Audit-Assurance/IFRS/IFRS-in-Practice/IFRS_IAS7_print.pdf.aspx?lang=en-GB

and cash equivalent balances). K podobné situaci mohou vést různé okolnosti, kupříkladu právní restrikce v krajině, ve které působí dceřiná jednotka, nedovolují, aby její peněžní prostředky byly použity mateřskou společností nebo jinými dceřinými společnostmi, ale také zástavní právo uvalené na bankovní účet nebo finanční prostředky vázané na escrow účtě. V závislosti na charakteru restrikce a jejího trvání se takto vázané prostředky vykazují jako součást peněžních prostředků a jejich ekvivalentů nebo se z této skupiny vynechají a jejich výše je zveřejněna jako samostatná položka.⁴¹

Standard IAS 7 taktéž podporuje zveřejňování dodatečných informací o množství peněžních prostředků, které jsou k dispozici u úvěrových institucí, ale dosud nebyly čerpány. Dále také detailnější informace týkající se financování a s tím související peněžní i nepeněžní transakce. Rovněž také oddělení výše peněžních prostředků, které zabezpečují zvyšování provozní kapacity podniku separátně od výše prostředků, které jsou potřebné pro udržení existující provozní kapacity. Pravdivost a opodstatněnost těchto doplňkových dat by měla být podpořena oficiálním komentářem ze strany managementu společnosti.

2.3 Účetní rámec vymezený standardy US GAAP

Sestavování výkazu o peněžních tocích dle standardů US GAAP vychází především ze standardu ASC 230 vydaného Radou pro standardy finančního účetnictví (FASB). Standard je podobně jako IAS 7 poměrně rozsáhlý dokument, který pokrývá mnoho specifických oblastí a problémů spojených se sestavením výkazu o peněžních tocích. Dalo by se říci, že jelikož jsou standardy US GAAP známé jako „rule-based“, tedy založeny na pravidlech, ne na principech, jako je tomu u IFRS, standard ASC 230 je ještě detailnější.

Tento výkaz je dle amerických standardů povinně sestavován všemi entitami – jak obchodními společnostmi, tak i neziskovými institucemi, a to za každé období, za které sestavují účetní závěrku a všechny její výkazy. Výjimky tvoří například entity, které poskytují dávkově definované penzijní plány, jelikož tyto entity musí sestavovat finanční výkaz – výkaz změn čistých aktiv - v souladu s **ASC 960 Plánované účetnictví – dávkově definované penzijní plány** (Plan accounting – defined benefit pension plans), který je vypovídající hodnotou velmi

⁴¹IAS 7: Statement of Cash Flows: A guide to avoiding common pitfalls and application issues. www.grantthornton.cn [online]. 2012 [cit. 2018-11-18]. Dostupné z: http://www.grantthornton.cn/upload/IAS_7_Guide_Aug_2012_EN.pdf

podobný výkazu o peněžních tocích. Výjimku mají rovněž některé fondy a investiční společnosti. Týká se to investičních společností, jejichž investice jsou převážně vysoce likvidní a mají velmi nízký stupeň zadlužení.⁴²

Dále je nutné definovat pojem **peněžní prostředky** a jejich ekvivalenty, dle US GAAP pod peněžní prostředky zařazujeme pokladní hotovost, která je k dispozici bez jakýchkoli omezení. Také do této skupiny spadají běžné účty v bankách a jiných finančních institucích a jiné účty, které mají vlastnosti netermínovaných vkladů, a jednotka s nimi může volně disponovat bez potřeby předem bance oznamovat tyto operace. Na rozdíl od mezinárodních standardů, US GAAP prezentuje odlišný přístup k účtům s povoleným přečerpáním. Jakékoli změny/pohyby na kontokorentu jsou vykázány jako peněžní toky z financování, nikoli jako součást peněžních prostředků jako tomu je dle pravidel IFRS a také českých norem.

Peněžní ekvivalenty jsou definovány jako vysoce likvidní krátkodobé investice, které je možné kdykoli směnit za předem známou částku a jelikož jsou splatné v krátkém období, existuje jen nepatrné riziko změny jejich hodnoty související se změnou úrokových sazeb na trhu. Krátkodobá splatnost obecně znamená tři měsíce od pořízení dané investice účetní jednotkou, tj. důležitým mezníkem je datum pořízení investice, nikoli datum jejího původního vzniku, např. tři letá státní pokladniční poukázka zakoupená tři měsíce před splatností je peněžním ekvivalentem, ale tu zakoupenou při jejím vydání před třemi lety takto klasifikovat nemožno. Identifikování peněžních ekvivalentů ovšem do velké míry závisí i od charakteru činnosti účetní jednotky, např. jednotka, jejíž činnost se sestává primárně z investování do krátkodobého finančního majetku, tyto instrumenty mezi ekvivalenty zařazovat nebude. Proto je nutné, aby účetní jednotka vytvořila a zveřejnila interní pravidla, podle kterých bude konzistentně postupovat. Majetkové cenné papíry, podobně jako v případě mezinárodních standardů, nemožno považovat za peněžní ekvivalenty.⁴³

Peněžní toky standardy vyžadují vykazovat v hrubé nekompenzované podobě, jelikož jsou chápány jako informativnější pro konečného uživatele výkazu. I americké standardy ovšem

⁴²FLOOD, Joanne M. *Wiley GAAP 2018: Interpretation and Application of Generally Accepted Accounting Principles*. 2018. USA: John Wiley & Sons, 2018. ISBN 978-1-119-39654-3.

⁴³Deloitte Development LLC. *A Roadmap to the Preparation of the Statement of Cash Flows 2018*. In: *Www.iasplus.com* [online]. 2018 [cit. 2018-11-10]. Dostupné z: <https://www.iasplus.com/en-us/publications/us/roadmap-series/cash-flows/file>

uvádějí výjimky z tohoto obecného požadavku. V kompenzované částce mohou být vykazovány peněžní toky související se závazky a majetkem, jehož:

- množství je velké,
- obrat rychlý a
- splatnost krátká.

Účetní jednotka v podstatě konstantně drží nebo vyplácí peněžní prostředky. Právě proto je údaj o čistém peněžním toku dostačující k analýze aktivit dané společnosti. Vykazování na čisté bázi je specificky umožněno pro investice, dluhy a poskytnuté půjčky, jejichž splatnost nepřesahuje 3 měsíce. Pro finanční instituce (banky, spořitelny, makléře aj.) je výčet specifických aktiv a pasiv, které možno vykazovat na čisté bázi, ještě o něco širší.⁴⁴ Přesto, že požadavky US GAAP jsou v tomto směru o něco specifičtější než požadavky IFRS, významné rozdíly v praxi nejsou předpokládány.⁴⁵

Vázané peněžní prostředky, které nejsou dostupné k okamžitému využití třeba proto, že banka povoluje disponování s finančními zdroji na účtě jen po předchozím oznámení, se podle pravidel popsaných standardem ASC 230 vykazují společně s peněžními prostředky a jejich ekvivalenty. Účetní jednotka ovšem musí řádně zveřejnit výši vázaných prostředků a důvod, proč jsou tak vnímány, společně s interními pravidly, dle kterých společnost vázané prostředky konzistentně identifikuje. Zajímavostí je, že před aktualizací standardu dodatkem ASU 2016-18, vázané peněžní prostředky a přesuny mezi nimi byly vykazovány jako toky z provozní, finanční či investiční činnosti. Zmíněný dodatek ovšem uvádí, že jejich stav má být vykazován společně se sumou peněžních prostředků a jejich ekvivalentů.⁴⁶

Pro účely sestavení výkazu o peněžních tocích účetní jednotka klasifikuje příjmy a výdaje do tří obvyklých skupin: peněžní toky z provozní činnosti, investiční a z financování. Standard ASC 230 spíše než základní přístup ke klasifikaci poskytuje výčet různých druhů toků patřících

⁴⁴FLOOD, Joanne M. *Wiley GAAP 2018: Interpretation and Application of Generally Accepted Accounting Principles*. 2018. USA: John Wiley & Sons, 2018. ISBN 978-1-119-39654-3.

⁴⁵KPMG IFRG Limited. *IFRS compared to US GAAP* [online]. December 2017, , 515 [cit. 2018-12-07]. Dostupné z: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/xx/pdf/2017/12/ifrs-us-gaap-2017.pdf>

⁴⁶Ernst & Young, LLP. *Financial reporting developments: A comprehensive guide - Statement of cash flows*. In: www.ey.com: Accountinglink [online]. 2017 [cit. 2018-11-10]. Dostupné z: [https://www.ey.com/publication/vwluassetsdld/financialreportingdevelopments_42856_cashflows_26september2017-v2/\\$file/financialreportingdevelopments_42856_cashflows_26september2017-v2.pdf](https://www.ey.com/publication/vwluassetsdld/financialreportingdevelopments_42856_cashflows_26september2017-v2/$file/financialreportingdevelopments_42856_cashflows_26september2017-v2.pdf)

do jednotlivých kategorií. Už v pořadí, v jakém standard zmiňuje jednotlivé kategorie peněžních toků, je možné najít odlišnosti oproti dosud charakterizovaným účetním úpravám. **Provozní činnost** je vymezena jako zbytková kategorie, tedy dle US GAAP jsou sem zařazeny ty peněžní toky, které nemohou být popsány jako investiční nebo z financování. Zastřešuje typické transakce jako jsou poskytnuté a přijaté platby za prodané výrobky a zboží, materiál, pojistné plnění – ovšem jenom to, které není přímo spojeno s investiční nebo finanční činností, výplaty mezd zaměstnanců. Také peněžní toky související s cennými papíry a jinými položkami, které jsou pořízené za účelem dalšího prodeje. Příjmové daně, přijaté úroky a dividendy a placené úroky jsou také provozním peněžním tokem, standard neposkytuje variantní řešení. Samozřejmě, že vymezení provozních činností opět závisí i na charakteru primární ekonomické činnosti dané účetní jednotky.

Standard dále vyjmenovává, co lze zahrnout do **investiční činnosti**. Tento výčet se nijak výrazně neliší od transakcí doposud zmiňovaných v této kategorii. Jsou to peněžní toky z pořízení nebo prodeje dlouhodobého majetku zahrnující i zálohové platby, dále např. přijaté pojistné plnění např. za škodu na tomto majetku, poskytnuté půjčky (nevyplývající z prodeje zboží a služeb), výdaje na pořízení a příjmy z investic do majetkových nebo dluhových cenných papírů aj.

Peněžní toky, které standard zařazuje do **finanční činnosti** jsou například: peněžní toky spojené s vydáváním majetkových a dluhových cenných papírů účetní jednotkou, přijaté úvěry od bank a jiných finančních institucí, platby splátek těchto výpůjček a také platby dividend (jejich klasifikace je opět stanovena pevně).

V situaci, kdy příjem nebo výdaj peněžních prostředků vykazuje charakteristiky vícero druhů peněžních toků, společnost by tyto toky měla zařadit dle toho, jaká aktivita budou převládajícím zdrojem peněžních toků. Kupříkladu toky spojené s pořízením určitého majetku za účelem jeho užívání ve výrobě nebo jeho trvalým pronájmem by byly považovány za investiční činnost. Pokud je ovšem toto aktivum pořízeno a využito jen po určitý časový úsek a následně dál prodáno, tyto peněžní toky by se zařazovaly mezi provozní činnost. Zároveň by měla účetní jednotka zveřejnit informace, jak k dané klasifikaci dospěla, jaké byly možné varianty a proč byly zamítnuty. Tento typ transakce je ovšem dle mezinárodních standardů upravena jinak,

každý „komponent“ tohoto peněžního toku by měl být klasifikován samostatně. České normy se o podobné situaci nezmiňují vůbec.⁴⁷

Zvláštní pozornost by při klasifikaci peněžních toků dle US GAAP měla být věnována leasingovým platbám. Nutno zmínit, že americké standardy obecně rozlišují mezi mnoha typy leasingů, každý z nich má jistá specifika a úprava je tak zbytečně složitá, což se přenáší i na jejich prezentaci ve výkaze o peněžních tocích.

Z pohledu pronajímatele se nabízí poměrně jasné řešení – peněžní příjmy z leasingu jsou zařazeny mezi provozní peněžní toky. Nájemce ovšem musí rozlišovat mezi více specifikacemi, především pak mezi druhy leasingu. Úhrady za operativní leasing spadají podle amerických účetních pravidel do kategorie provozních peněžních toků. Finanční leasing je o něco složitější, poněvadž úroková část platby je provozním tokem a část připadající na splátku jistiny je tokem z financování, případná akontace je opět kategorizována jako investiční peněžní tok, podobně jako je tomu dle IFRS. Za jistých okolností ovšem ani operativní leasing nemusí být provozním peněžním tokem, uvažovanou situací by mohly být leasingové výdaje potřebné při konstrukci nového aktiva – výdaje by byly později kapitalizovány, a tedy klasifikovány jako investiční činnost. Zajímavé řešení klasifikace peněžních toků standardy poskytují pro zpětný leasing (sale-leaseback transaction). Prezentace peněžních toků z tohoto typu leasingu závisí od typu zpětného leasingu - pokud má vlastnosti finančního leasingu, peněžní toky budou klasifikovány do toků z financování, v opačném případě – pokud má vlastnosti operativního leasingu, toky by měly být klasifikovány jako investiční.⁴⁸

Specifikem jsou opět investice do derivátů, které účetní jednotce slouží jako zajišťovací instrument. Klasifikace peněžních toků plynoucích z podobných transakcí obvykle vychází z povahy samotné operace, bez ohledu na zajišťovaný dokument, kupříkladu pořízení futures by bylo investiční aktivitou navzdory tomu, že ho jednotka zakoupila s úmyslem zajistit svůj budoucí závazek – koupi určitého množství zásob. Druhá metodika, kterou US GAAP připouští,

⁴⁷ Ernst & Young, LLP. *Financial reporting developments: A comprehensive guide - Statement of cash flows*. In: www.ey.com: Accountinglink [online]. 2017 [cit. 2018-11-10]. Dostupné z: [https://www.ey.com/publication/vwluassetsdld/financialreportingdevelopments_42856_cashflows_26september2017-v2/\\$file/financialreportingdevelopments_42856_cashflows_26september2017-v2.pdf](https://www.ey.com/publication/vwluassetsdld/financialreportingdevelopments_42856_cashflows_26september2017-v2/$file/financialreportingdevelopments_42856_cashflows_26september2017-v2.pdf)

⁴⁸ DHARMA PUTRA, Lie. *Should Sale and Leaseback Be Reported as Financing Activities?* [online]. [cit. 2018-11-12]. Dostupné z: <http://accounting-financial-tax.com/2009/05/should-sale-and-leaseback-be-reported-as-financing-activities/>

je zařazení toků dle charakteru zajišťované položky. Ovšem pokud účetní jednotka zvolí právě tento postup, musí tuto informaci zveřejnit.⁴⁹

Transakce spojené s podnikovými kombinacemi, kterými jsou akvizice nebo prodej společnosti a toky spojené s nimi, jsou řazeny mezi investiční aktivitu, a tedy i všechny změny v majetku, resp. závazcích, které by za běžných okolností byly považované za provozní činnost nebo financování, jsou v tomto případě klasifikovány jako investiční peněžní tok. Výši peněžních prostředků, která reflektuje samotnou prodejní nebo kupní cenu předmětného podniku, by měla účetní jednotka vykazovat jako samostatnou položku. Všechny ostatní nepeněžní efekty spojené s akvizicí nebo odprodejem společnosti musí být rovněž zveřejněny. Výdaje na transakční náklady spojené s podnikovou kombinací (právní poradenství, účetnictví, oceňování atd.) by dle standardů měly patřit k provozní činnosti, tato úvaha vychází i ze standardu **ASC 805 Podnikové kombinace** (Business combinations), který uvádí, že transakční náklady by měly být zahrnuty do nákladů běžného období. Totožná úprava byla uvedena i dle mezinárodních standardů IFRS.

Úprava vykazování cizoměnových peněžních toků ve výkaze cash flow vychází ze standardu **ASC 830 Cizoměnové operace** (Foreign Currency Matters) a výrazně se přibližuje úpravě popsané v IAS 7. Dle amerických standardů jsou přepočítávány kurzem platným v čase, kdy se toky reálně uskutečnily. Jelikož kodifikace připouští, že takto detailní zaznamenávání peněžních toků by mohlo být pro jednotku obtížné, povoluje při přepočtu aplikovat i vážený průměr kurzů za uvažovanou periodu, výsledek tohoto přepočtu by se však neměl výrazně lišit od přepočtu kurzem aktuálním v momentě uskutečnění toku. Souhrnný efekt přepočtu cizoměnových operací by měl být vykázan jako samostatná položka změny v konečném zůstatku peněžních prostředků a jejich ekvivalentů.⁵⁰

Standardy také vyžadují, aby veškeré investiční a finanční operace, které ovlivňují vykazovaný majetek a závazky, ale nemají dopad na výši peněžních prostředků a jejich ekvivalentů (tj. nepeněžní operace), byly popsány v příloze. Mezi popsány skutečnosti by patřilo nabytí majetku

⁴⁹ Ernst & Young, LLP. *Financial reporting developments: A comprehensive guide - Statement of cash flows*. In: www.ey.com: Accountinglink [online]. 2017 [cit. 2018-11-10]. Dostupné z: [https://www.ey.com/publication/vwluassetsdld/financialreportingdevelopments_42856_cashflows_26september2017-v2/\\$file/financialreportingdevelopments_42856_cashflows_26september2017-v2.pdf](https://www.ey.com/publication/vwluassetsdld/financialreportingdevelopments_42856_cashflows_26september2017-v2/$file/financialreportingdevelopments_42856_cashflows_26september2017-v2.pdf)

⁵⁰FLOOD, Joanne M. *Wiley GAAP 2018: Interpretation and Application of Generally Accepted Accounting Principles*. 2018. USA: John Wiley & Sons, 2018. ISBN 978-1-119-39654-3.

uzavřením smlouvy o kapitálovém leasingu, nabytí majetku darem nebo výměnou nepeněžních aktiv.

2.4 Srovnání jednotlivých účetních rámců

Po detailnějším seznámení se s jednotlivými účetními úpravami nelze nezpozorovat hned několik větších či menších rozdílů mezi nimi.

Rozdíl, který je na první pohled znatelný, je rozsáhlost a pečlivost úpravy sestavení a obsahu výkazu o peněžních tocích. České normy v tomto směru velice zaostávají za mezinárodními i americkými standardy, což do jisté míry jistě souvisí i s významností, která je výkazu v daném ekonomickém prostředí připisována.

Další výraznou odlišností v povinnosti sestavovat výkaz o peněžních tocích je, jaké nároky mají účetní normy. Mezinárodní standardy finančního výkaznictví a americké US GAAP se v této otázce shodují a jeho sestavení považují za povinnou součást kompletního souboru předkládaných účetních výkazů. Navzdory tomu, že se v tomto směru Česká republika posunula výrazně vpřed díky novele, která vešla v platnost 01. 01. 2016, pořád existují jisté entity, které mají výjimku z povinnosti tento výkaz sestavovat a jeho sestavení je, zejména účetními, vnímáno jako obávaná nezbytnost.

Z konkrétnějších diferencí možno zmínit bankovní účty s možností přečerpání. IFRS i české účetní normy ho považují za součást peněžních prostředků a jejich ekvivalentů a jsou tedy zahrnuty v konečném zůstatku této položky. Americké standardy se ovšem ke kontokorentům staví jinak, jejich změny jsou ve výkaze o peněžních tocích zaznamenány jako peněžní tok z financování. Dále pak vykazování vázaných peněžních prostředků a jejich ekvivalentů (restricted cash and cash equivalents), které není v českých předpisech upraveno vůbec, ale dle IFRS a US GAAP je za určitých okolností možné tuto položku vykazovat jako součást peněžních prostředků, ale její výše a důvod, proč jsou zdroje vnímány jako vázané, musí být zveřejněn v příloze. Odlišnost lze najít i ve vnímání cenin jako ekvivalentu k peněžním prostředkům. Pouze v českém prostředí jsou za ekvivalent považovány, v mezinárodních ani v amerických standardech o nich není zmínka.

Specifikem amerických standardů je také rozsáhlá úprava vykazování peněžních toků spojených s leasingem. Vykazování jednotlivých plateb je principiálně upraveno podobně, jako je tomu v standardech IFRS, US GAAP ovšem obecně rozlišuje mezi několika druhy leasingů, zatímco IFRS jen mezi operativním a finančním. Z toho plyne, že i celková regulace klasifikování peněžních toků je rozsáhlejší a poměrně náročnější na orientaci v problematice.

Peněžní toky plynoucí z placených a přijatých dividend a úroků americké normy neumožňují klasifikovat variantně, jako je tomu dle IFRS ale i českých pravidel, rozhodnutí o tom, který z postupů účetní jednotka zvolí, není přenecháno v její kompetenci. Pohyby peněžních prostředků související s daní z příjmu US GAAP klasifikuje pevně v provozní části výkazu, zatímco IFRS a Vyhláška č. 500/2002 Sb. zvažují i možnost jejího přiřazení dle toků, z kterých plyne.

3. Metody sestavení výkazu o peněžních tocích

V této kapitole se práce bude podrobněji věnovat obecnému vymezení jednotlivých metod sestavení výkazu o peněžních tocích a následně konkretizuje, které metody české, mezinárodní a americké účetní normy popisují jako přípustné nebo doporučené.

Jak již bylo uvedeno v úvodní kapitole, obecně jsou rozlišovány dva způsoby sestavení výkazu: **přímou** a **nepřímou** metodou.

Nepřímá metoda

Na začátek je nutno připomenout, že navzdory tomu, že ve všeobecnosti se uvádí, že výkaz o peněžních tocích je možno sestavit přímou či nepřímou metodou, zde si je třeba uvědomit, že české i mezinárodní standardy povolují využití této metody pouze pro výpočet provozní činnosti. Oblast investiční činnosti a financování musí tedy být sestavena přímou metodou. „*Je tomu tak proto, že uskutečněné transakce v těchto oblastech mají malý vliv na výsledek hospodaření běžného účetního období, ze kterých nepřímá metoda vychází. Dopad do výsledku hospodaření budou mít pouze příjmy v hotovosti za prodaná dlouhodobá aktiva či dlouhodobý finanční majetek.*“⁵¹

Nepřímá metoda je nepřímou proto, že výpočet začíná dosaženým výsledkem hospodaření za dané období a ten je následně upravován o nepeněžní výnosy, náklady, adekvátní položky časového rozlišení, dále o změny stavu krátkodobých aktiv a závazků a v neposlední řadě o položky, které nesouvisejí s provozní činností – tedy výpočet nevychází ze samotných peněžních toků. Tento způsob výpočtu vychází z předpokladu, že každý příjem nebo výdej peněžních prostředků má vliv i na další položku rozvahy či výkazu zisku a ztráty.

Tato metoda je považovaná za méně náročnou na vstupní data a jejich shromáždění, tím pádem i méně nákladná a účetními jednotkami nejčastěji využívána. Externímu uživateli poskytuje jen omezené informace o struktuře reálných peněžních toků, což může být vnímáno jako výhoda nebo právě naopak.

⁵¹BOKŠOVÁ, Jiřina. *Účetní výkazy pod lupou*. Praha: Linde Praha, 2013. ISBN 978-80-720-1-921-2.

V následující tabulce je stručný přehled jednotlivých úprav výsledku hospodaření související s použitím nepřímé metody pro vyčíslení provozního peněžního toku:

Tabulka 3: *Nepřímá metoda sestavení CF – přehled úprav výsledku hospodaření*

Nepřímá metoda sestavení cash flow z provozní činnosti	
Výsledek hospodaření před zdaněním	
+	odpisy
+	tvorba rezerv
+	opravné položky
+	časové rozlišení (pasivní)
+	kurzové ztráty
–	rozpuštění rezerv/opravných položek
–	časové rozlišení (aktivní)
–	kurzové zisky
+/-	vyloučení transakcí příslušejících jiné činnosti
+/-	vyloučení samostatně vykazovaných položek
Provozní zisk před změnami nepeněžního pracovního kapitálu	
+	snížení stavu krátkodobých provozních aktiv
+	zvýšení stavu krátkodobých provozních pasiv (závazků)
–	zvýšení stavu krátkodobých provozních aktiv
–	snížení stavu krátkodobých provozních pasiv (závazků)
Provozní zisk před samostatně vykazovanými položkami	
+/-	Přijaté a zaplacené úroky
–	Zaplacená daň z příjmu
+	Přijaté podíly na zisku (dividendy)
Peněžní tok z provozní činnosti	

Zdroj: BOKŠOVÁ, Jiřina. *Účetní výkazy pod lupou*.

Přímá metoda

Využití této metody předpokládá, že společnost vede evidenci o skutečných hrubých provozních tocích peněžních prostředků a jejich ekvivalentů v průběhu účetního období, resp. o změnách jejich stavu. Tento princip by se mohl zdát jednoduchý, ale ve skutečnosti je velice náročný na sledování účelnosti všech příjmů a výdajů tak, aby je bylo možné kategorizovat podle jednotlivých druhů. Pro takto detailní sledování prakticky všech pokladních či bankovních operací je nezbytné zvolit vhodný způsob účetních záznamů, případně i zvláštní analytické účty.⁵²

⁵²SEDLÁČEK, Jaroslav. *Cash flow*. 2., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, 2010. Praxe manažera (Computer Press). ISBN 978-80-251-3130-5

Z hlediska empirických zkušeností je však výkaz sestaven přímou metodou mnohem vhodnějším základem pro predikci budoucích peněžních toků a je lepším indikátorem solventnosti společnosti, nemluvě o jeho uživatelské přívětivosti.⁵³

Některé zdroje uvádí také možnost využití **nepravé přímé metody, používá se i označení přímá metoda ze souhrnných údajů**. Výnosy a náklady daného účetního období převzaté z výsledovky jsou dle této metody korigovány na příjmy a výdaje skrze změny na rozvahových účtech.⁵⁴ Obzvlášť významnou roli při výpočtu sehraává zejména sledování změny stavu zásob, pohledávek a závazků.

Výpočet je možné ilustrovat na zjednodušeném příkladu:

Uvažované výnosy společnosti z prodeje zboží tvoří 500 peněžních jednotek (PJ) – zboží bylo vyfakturováno a dále prodej zboží inkasován v hotovosti v hodnotě 100 PJ. Do konce účetního období byla inkasována jenom polovina. Výpočet peněžního toku založen na sledování pohybů na rozvahových účtech by byl následovný:

Celkové provoz. výnosy – Zvýšené hodnoty pohledávek + Inkaso pohledávek

Celkové peněžní příjmy = 600 – 500 + 250 = 350 PJ

Na straně nákladů jsou náklady na prodané zboží a materiál v hodnotě 300 PJ a náklady na mzdy v hodnotě 200 PJ. Mzdy byly v plné výši vyplaceny a dále je známo, že od dodavatelů byl nakoupen materiál v hodnotě 300 PJ. Výpočet peněžního toku:

Celkové provoz. náklady – Zvýšení závazků vůči zaměstnancům a dodavatelům + Úhrada závazků

Celkové peněžní výdaje = 500 – 500 + 200 = 200 PJ

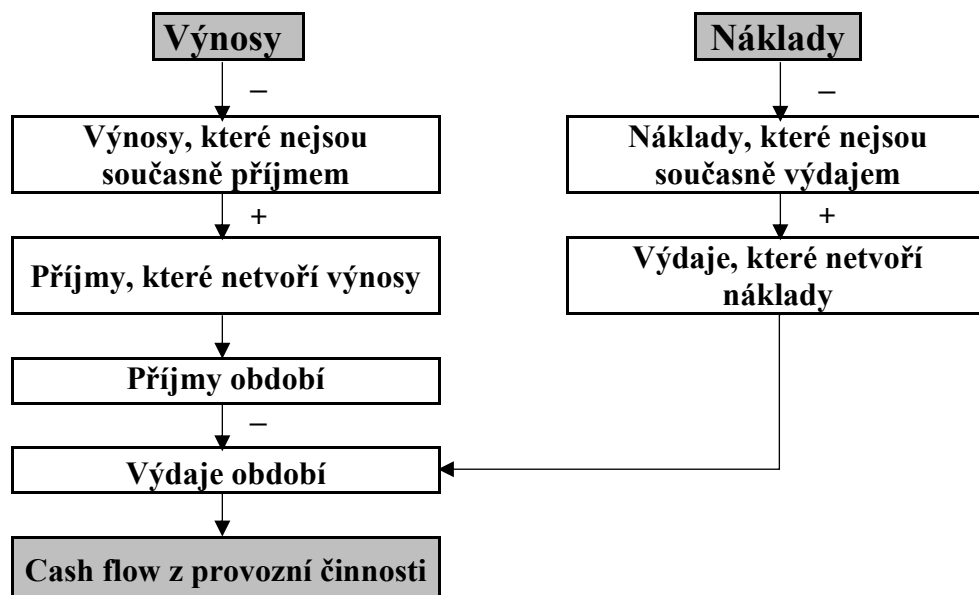
Celkový peněžní tok z provozní činnosti pak činí 150 PJ. Pokud by byl celkový peněžní tok stanoven čistou přímou metodou a v potaz byly brány jenom realizované peněžní příjmy a výdaje, výsledek by byl stejný (250 + 100 – 200). Přímá metoda ze souhrnných údajů tedy upravuje výnosy a náklady o veškeré pohyby na rozvahových účtech, které daný výnos/náklad

⁵³ORPURT, Steven Francis and ZANG, Yoonseok. *Do Direct Cash Flow Disclosures Help Predict Future Operating Cash Flows and Earnings?*. (2007). International Conference on Accounting Standards. Research Collection School Of Accountancy. Available at: http://ink.library.smu.edu.sg/soa_research/167

⁵⁴BOKŠOVÁ, Jiřina. *Účetní výkazy pod lupou*. Praha: Linde Praha, 2013. ISBN 978-80-720-1-921-2.

mohou ovlivnit tak, aby výsledkem úprav bylo číslo, které prezentuje reálně uskutečněné peněžní toky. Její konstrukce je ovšem poměrně zbytečně náročná a vyžaduje rozsáhlou znalost problematiky, dalo by se také říci, že je využívána velmi zřídka a většina zahraničních zdrojů její existenci dokonce vůbec nezmiňují.

Obrázek 1: Zjištění provozního cash flow pomocí nepravé přímé metody



Zdroj: SEDLÁČEK, Jaroslav, *Cash flow*, 2. aktualiz. vyd.

3.1 Metody sestavení výkazu z pohledu českých norem

Konkrétní metody sestavení výkazu o peněžních tocích, resp. jeho provozní části, pojmenovává Vyhláška č. 500/2002 Sb., nevěnuje se ovšem analýze jednotlivých metod, pouze jejich základnímu výčtu: „účetní jednotka vykazuje peněžní toky z provozní činnosti:

- **přímou metodou**, u které se vykáží vhodně zvolené a uspořádané skupiny peněžních příjmů a výdajů, například v návaznosti na členění ve výkazu zisku a ztráty, nebo
- **nepřímou metodou**, u které je výsledek hospodaření účetní jednotky upraven zejména o:
 - nepeněžní transakce,
 - neuhrazené náklady a výnosy minulých nebo budoucích účetních období,
 - položky příjmů a výdajů spojených s finanční a investiční činností.⁵⁵

⁵⁵Vyhláška č. 500/2002 Sb. [online]. [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-500#cast1>

Kromě Vyhlášky se metodám sestavení věnuje i Český účetní standard č. 023 – Přehled o peněžních tocích (dále jenom ČÚS 023), ten poskytuje jakýsi obecný návod pro sestavení výkazu v podobě ilustrativního příkladu, který je přehledem jednotlivých úprav účetního zisku právě o nepeněžní transakce, neuhrazené náklady a výnosy minulých nebo budoucích účetních období a položky příjmů a výdajů spojených s finanční a investiční činností.

Navzdory tomu, že české normy výslovně nezakazují nebo nedoporučují použití konkrétní metody pro sestavení cash flow z provozní činnosti, v ilustrativním příkladu, který standard uvádí, je sekce provozních peněžních toků jenom nepřímou metodou. Přímé metodě v provozní oblasti není věnováno více pozornosti, je aplikována pouze pro vyčíslení investičních peněžních toků a toků z financování.

Online je ke stažení i vzorový formulář pro sestavení přehledu v podobě, která plně koresponduje s postupe uvedeným v ČÚS 023. Dostupný je v pdf formátu, jako interaktivní formulář FORM studia a také je umožněno vyplnit ho online, ovšem jedná se jenom o možnou podobu výkazu, účetní jednotky mohou zvolit i jiné zobrazení. Struktura formuláře je znázorněna v Příloze č. 1.

3.2 Metody sestavení výkazu z pohledu IFRS

Metody sestavení provozního podnikového cash flow vymezeny standardy IFRS jsou opět přímá a nepřímá. Na rozdíl od českých předpisů ovšem IAS 7 podporuje využívání přímé metody, jelikož informace, které přímá metoda poskytuje, považuje za přínosnější pro uživatele výkazu a celkově pro projekci budoucích peněžních toků. Typická struktura zobrazení cash flow z provozní činnosti pomocí přímé metody je navržena v samotném standardu, zahrnuje samostatné vykazování základních skupin peněžních toků, které jsou znázorněny na následujícím příkladu:

Příklad:

Jsou známy následující údaje z účetních výkazů:

Položka	Konečný stav
Provozní zisk	85 000 PJ
Výnosové úroky	17 000 PJ
Nákladové úroky	15 000 PJ
VH před zdaněním	87 000 PJ
Daň	40 000 PJ
VH po zdanění	47 000 PJ

Položka oběžných aktiv/pasiv	Konečný zůstatek	Počáteční zůstatek
Zásoby	35 000 PJ	30 000 PJ
Pohledávky	25 000 PJ	31 000 PJ
Obchodní závazky	19 000 PJ	16 000 PJ

Doplňující informace jsou následující:

- náklady na odpisy činí 95 000 PJ,
- úhrady od zákazníků činí 825 000 PJ,
- úhrady dodatelům činí 405 000 PJ,
- úhrady mezd zaměstnancům činí 131 000 PJ,
- ostatní provozní výdaje jsou ve výši 105 000 PJ,
- placené úroky jsou ve výši 17 000 PJ,
- zaplacená daň je ve výši 18 000 PJ.

Tabulka 4: Možný postup sestavení provozního cash flow přímou metodou dle IFRS

Peněžní tok	Suma
Platby přijaté od zákazníků	805 000
Platby dodavatelům	- 405 000
Platby zaměstnancům	- 131 000
Jiné platby související s provozní činností	- 105 000
Placené úroky	- 17 000
Placené daně	- 18 000
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	149 000

Zdroj: www.iasplus.com

Ačkoli IAS 7 podporuje aplikaci přímé metody, nestanovuje to jako povinnost, a jelikož je získání dat pro zpracování přímou metodou poměrně náročné na vstupní informace a nastavení

informačního systému společnosti, ve většině případů využívají možnost, že IAS 7 povoluje využití i nepřímé metody a finální rozhodnutí v této otázce ponechává na účetní jednotce.

Nepřímá metoda, jak standard popisuje, spočívá v úpravě zisku, případně ztráty, o následující položky:

- změny zásob, provozních pohledávek a závazků za dané účetní období,
- nepeněžní transakce jako například odpisy, tvorba a čerpání rezerv, opravných položek, nerealizované kurzové ztráty a zisky, nerozdělený zisk společníků, nekontrolní podíly,
- ostatní položky, jejichž dopady mají spíše charakter investiční činnosti nebo financování.

V následující tabulce je na stejném příkladě ilustrována možná struktura provozní části výkazu o peněžních tocích sestaveného dle nepřímé metody, tak jak ji uvádí standard IAS 7:

Tabulka 5: Možný postup sestavení provozního cash flow nepřímou metodou dle IFRS

Peněžní tok	Suma
Zisk před zdaněním	87 000
Náklady na odpisy	+ 95 000
Úrokové náklady	+ 15 000
Úrokové výnosy	– 17 000
Kurzová ztráta	-
Znehodnocení aktiv (impairment)	-
Snížení hodnoty pohledávek	+ 6 000
Zvýšení stavu zásob	- 5 000
Zvýšení hodnoty závazků	+ 3 000
Placené úroky	– 17 000
Placené daně	– 18 000
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	149 000

Zdroj: www.iasplus.com

Jelikož výpočet cash flow nepřímou metodou vychází ze zisku, je důležité určit, kterou kategorii zisku je vhodné použít. IAS 7 tuto otázku přímo neupravuje, ovšem ve výše uvedené vzorové struktuře začíná výpočet ziskem před zdaněním, který je převzat z výkazu zisku a ztráty. Totožný postup ilustrují i české normy. Důvod pro výběr právě této kategorie zisku možno jenom předpokládat, daň ze zisku je většinou splatná až následující rok, z tohoto pohledu dává smysl počítat se ziskem před zdaněním a do peněžních toků zahrnout jenom tu část daní, která

byla reálně v daném roce zaplacená. Tuto kategorii zisku lze dále považovat za lépe srovnatelný údaj pro posouzení provozní výkonnosti podniku, jelikož není ovlivněn daňovými předpisy v daném ekonomickém prostředí.

V tomto momentě je důležité si uvědomit, že výsledovka je výkazem, který je sestaven na akruálním principu, výkaz o peněžních tocích je sestaven na bázi peněžní. Cílem je převést tento zisk z akruální do peněžní báze, a právě proto je upravován o výši odpisů, úrokových nákladů/výnosů a jiné položky výsledovky a rozvahy, které ovlivňují zisk, ale jsou nepeněžní povahy.⁵⁶ I v tomto případě se, samozřejmě, jedná jenom o vzor, nikoli závazný postup, možno se tedy domnívat, že při výpočtu peněžního toku nepřímou metou může účetní jednotka vycházet i z jiné kategorie výsledku hospodaření za předpokladu, že budou dodrženy potřebné úpravy pro jeho konverzi do peněžní báze. Vyšší hodnota provozního cash flow než zisku před zdaněním je pozitivním ukazatelem pro investory, jelikož reálný příjem je v tom případě podhodnocen nepeněžními transakcemi.⁵⁷

Pro prezentaci peněžních toků z financování a investiční činnosti platí, že musí být rozděleny na hrubé peněžní výdaje a hrubé peněžní příjmy, nemohou být tedy vzájemně kompenzovány. Kupříkladu peněžní příjmy z prodeje vyřazeného aktiva nemohou být kompenzovány s výdaji na koupi nového, každý z těchto peněžních toků musí být vykázán samostatně v příslušné třídě. Tento způsob vykazování je tedy srovnatelný s přímou metodou.

3.3 Metody sestavení výkazu z pohledu US GAAP

Americké standardy, stejně jako mezinárodní a také české předpisy, uvádí možnost sestavit provozní část výkazu o peněžních tocích přímou nebo nepřímou metodou. IAS 7 zmiňuje, že preferovanou metodou je přímá, jelikož se předpokládá, že má pro uživatele lepší vypovídací hodnotu. Stejný přístup zvolila i Rada pro standardy finančního účetnictví (FASB).

Místo úpravy zisku z akruální báze na peněžní má přímá metoda dle US GAAP (rovněž tak dle IFRS) zobrazovat jednotlivé třídy peněžních příjmů a výdajů, minimálním požadavkem na účetní

⁵⁶ HEISINGER, Kurt a Joe Ben HOYLE. *Managerial Accounting* [online]. Saylor Foundation, 2012 [cit. 2018-11-25]. ISBN 978-1453345290. Dostupné z: https://saylordotorg.github.io/text_managerial-accounting/

⁵⁷ SCHMIDT, Michael. Cash flow statements: Reviewing Cash Flow from Operations. *www.investopedia.com* [online]. 05.03.2018 [cit. 2018-11-25]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/articles/investing/102413/cash-flow-statement-reviewing-cash-flow-operations.asp>

jednotku sestavující provozní cash flow přímou metodou je rozdělení příjmů a výdajů do následujících skupin:

- peněžní příjmy od zákazníků,
- přijaté dividendy a úroky,
- ostatní provozní peněžní příjmy,
- peněžní výdaje zaměstnancům a dodavatelům,
- placené úroky,
- placené příjmové daně,
- ostatní provozní peněžní výdaje.⁵⁸

Jakákoli detailnější klasifikace příjmů a výdajů, která by mohla být přínosná pro uživatele, je standardem, samozřejmě, vítána. Pokud ovšem jednotka využívá přímou metodu pro sestavení cash flow, americké účetní normy uvádí v tomto případě požadavek na sestavení dodatečného výkazu, který bude sloužit jako rekonsiliace čistého zisku a čistých peněžních toků z provozní činnosti. Takový výkaz poskytuje stejné informace, jaké by byly obsaženy v provozní části výkazu sestavené nepřímou metodou. Z toho plyne, že navzdory tomu, že preferovanou metodou sestavení provozní části výkazu je přímá, standardy její použití nijak nezvýhodňují, a proto se nemožno divit, že podniky ve většině případů volí rovnou použití nepřímé metody, minimálně si tím ušetří čas a náklady na sestavování dodatečného výkazu.

Nepřímá metoda je, jak již bylo zmíněno v úvodní kapitole, obecně jednodušší a méně náročná na vstupní údaje. Co se týče postupu při sestavování cash flow touto metodou, soustředí se výhradně na rozdíly mezi čistým ziskem a peněžními toky a úpravy se týkají jenom nepeněžních položek, které vstoupily do výpočtu zisku. Na rozdíl od ilustrativní struktury výpočtu popsané v IAS 7 a také v ČÚS 023 dle obecného formátu charakterizovaného v ASC 230 na počátku výpočtu cash flow stojí „čistý zisk“ (z angl. net income), nikoli zisk před zdaněním, mezi následnými úpravami pak nemožno nalézt položky korigující zisk o výši nákladových a výnosových úroků a daní. Informace o tom, jaká část z těchto nákladů byla reálně uhrazena musí být podnikem jenom zveřejněna v doplňujících informacích k výkazu.⁵⁹ Vzorová struktura dána

⁵⁸FLOOD, Joanne M. Wiley GAAP 2018: *Interpretation and Application of Generally Accepted Accounting Principles*. 2018. USA: John Wiley & Sons, 2018. ISBN 978-1-119-39654-3.

⁵⁹FLOOD, Joanne M. Wiley GAAP 2018: *Interpretation and Application of Generally Accepted Accounting Principles*. 2018. USA: John Wiley & Sons, 2018. ISBN 978-1-119-39654-3.

americkými standardy je zobrazena v Tabulce 7, opět pomocí příkladu zadaného v předchozí podkapitole.

Opět se možno jenom domnívat, proč je v americkém prostředí vyžadován výpočet cash flow z provozní činnosti právě v této struktuře. Přímé odůvodnění není poskytnuto, některé zdroje považují čistý zisk za důležitější ukazatel ziskovosti podniku a také hnací sílu pohybu cen akcií a dluhopisů⁶⁰, také lze říci, že kladné peněžní toky by měl být podnik schopný generovat i s ohledem na daňovou a úrokovou zátěž, neboť jsou nevyhnutelnou součástí jeho činnosti.

Tabulka 6: Obecná struktura provozního cash flow dle ASC 230

Peněžní tok	Suma
Čistý zisk	47 000
Snížení hodnoty pohledávek	+ 6 000
Náklady na odpisy	+ 95 000
Zvýšení hodnoty závazků	+ 3 000
Zvýšení stavu zásob	- 5 000
Ztráta z prodeje zařízení	0
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	146 000

Zdroj: FLOOD, Joanne M. Wiley GAAP 2018: Interpretation and Application of Generally Accepted Accounting Principles

Hlavní kategorie příjmů a výdajů v rámci financování a investiční činnosti jsou prezentovány, obdobně jako je tomu dle standardů IFRS, přímou metodou a v nekompenzované podobě. To jak a či jsou metody využívány v praxi bude předmětem zkoumání následující kapitoly.

⁶⁰KENTON, Will. *Operating Cash Flow (OCF)* [online]. May 2018 [cit. 2018-12-16]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/o/operatingcashflow.asp>

4. Porovnání výkazů sestavených dle jednotlivých účetních norem na příkladě výkazů vybraných společností

4.1 Představení zvolených společností

Skupina vybraných společností byla zvolena tak, aby jejich účetní výkazy byly vhodnými reprezentanty jednotlivých účetních norem. Reprezentantem výkazu o peněžních tocích sestaveného podle US GAAP je společnost **Johnson & Johnson** (dále jen JNJ), pro analýzu výkazu sestaveného dle českých standardů byla zvolena společnost **Moravia STEEL, a.s.** a pro ilustraci výkazu dle mezinárodních standardů IFRS byla zvolena společnost **GlaxoSmithKline plc** (dále jen GSK). Všechny společnosti jsou korporáty a v případě JNJ a GSK je téměř nemožné najít jakoukoli jejich individuální závěrku přístupnou zdarma, kromě závěrek jejich českých dceřiných společností, proto jsou jednotlivé výkazy v konsolidované podobě, jelikož výroční zprávy jsou běžně dostupné na jejich internetových stránkách.

Johnson & Johnson

Johnson & Johnson je celosvětově působící farmaceutická společnost se sídlem v New Brunswick, New Jersey, USA založená v roce 1886 původně jako firma na výrobu chirurgických obvazů, jehel, náplastí a produktů pro běžného spotřebitele. Jak vyplývá z dále zmíněného, farmaceutickou společností se ovšem stala až prostřednictvím početných akvizic společností působících v této oblasti. Za víc jak 130 let společnost vybudovala přibližně 250 dceřiných společností ve více jak 57 státech. Svou tržní hodnotou je největší společností ve svém oboru.⁶¹

V průběhu svého působení JNJ rozšířilo svoji působnost do různých oblastí, začali vyrábět spotřební zboží, v roce 1941 vytvořili samostatnou divizi pro chirurgické produkty, která existuje dodnes. Dále pak prostřednictvím početných akvizic vstoupili na trh s léčivy, mezi nejznámější z nich patří například akvizice společnosti McNeil Laboratories, Cilag a Janssen Pharmaceutica.

⁶¹Top 25 Global Pharmaceutical Companies by Market Cap 2018. www.rdmag.com [online]. 17.09.2018 [cit. 2018-12-17]. Dostupné z: <https://www.rdmag.com/data-focus/2018/09/top-25-global-pharmaceutical-companies-market-cap-2018>

V roce 2017 pak dokončili akvizici švýcarské biofarmaceutické společnosti Actelion, hodnota této smlouvy byla 30 miliard dolarů, což z ní dělá doposud nejdražší akvizici společnosti JNJ.⁶² Touto nabídkou porazili i silnou konkurenci v podobě Sanofi. V oblasti zdravotnických zařízení byla pro JNJ významná akvizice DePuy, společnosti, která vyrábí ortopedické a neurochirurgické vybavení (např. umělé klouby, implantovatelné lékové pumpy), dále pak Abbott Medical Optics, díky které se významně posunula divize Johnson & Johnson Vision Care specializující se zejména na vývoj a produkci kontaktních čoček a také oční chirurgii. V září 2018 JNJ nabylo německou společnost Emerging Implant Technologies, která se specializuje v 3D tisku titánových páteřních implantátů.

Jak sama společnost uvádí, organizačně se rozděluje na tři základní divize:

- spotřební (Consumer Healthcare),
- farmaceutický (Pharmaceuticals),
- zdravotnické prostředky (Medical Devices).

Pod spotřebním sektorem si možno představit produkty značek jako například Neutrogena, Listerine, O.b., Johnson's baby, Nicorette, Visine, Olynth apod. Tato divize je ovšem nejméně zisková a je spíše „doplňkovou“ aktivitou. Naopak nejziskovějším sektorem je od 2014 výroba a prodej léčiv pro oblast imunologie, neurologie, infekčních chorob a také pro onkologické pacienty. Z čehož právě imunologické a onkologické léčiva jsou nejziskovější.⁶³ Zdravotnické potřeby, resp. zařízení vyráběné společností, představují, jak již bylo uvedeno, kloubní implantáty, kontaktní čočky, chirurgické vybavení, dále také glukometry, inzulinové pumpy a mnoho dalších. Po farmaceutické divizi jsou zdravotnická zařízení druhým největším přispěvatelem k tržbám JNJ.⁶⁴

Samostatnou kategorií, kterou JNJ vyvinulo za účelem snižování nákladů, jsou globální centra sdílených služeb. Ve světě je jich prozatím 5 – v Tampě, Manile, Bogotě, Su-čou a v Praze.

⁶²Johnson & Johnson to Acquire Actelion in \$30 Billion Deal. *Www.forbes.com* [online]. 26.1.2017 [cit. 2018-12-20]. Dostupné z: <https://www.wsj.com/articles/johnson-johnson-to-acquire-rare-disease-drug-maker-actelion-in-30-billion-deal-1485413057>

⁶³What Are Johnson & Johnson's Key Sources Of Revenue?. *www.forbes.com* [online]. 20.6.2018 [cit. 2018-12-20]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/greatspeculations/2018/06/20/what-are-johnson-johnsons-key-sources-of-revenue/#18cd9ff945a3>

⁶⁴Revenue of Johnson & Johnson worldwide from 2011 to 2017, by segment (in million U.S. dollars). *www.statista.com* [online]. [cit. 2018-12-20]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/266428/revenue-of-johnson-and-johnson-worldwide-by-segment/>

Centra sdílených služeb slouží jako podpora jednotlivým lokálním obchodním partnerům zejména z oblasti financí, lidských zdrojů a nákupu.⁶⁵

GlaxoSmithKline

Britská společnost GSK je podobně jako JNJ mezinárodní farmaceutický korporát se sídlem v Londýně. Vznikla v roce 2000 fúzí společností Glaxo Wellcome a SmithKline Beecham. Historie obou společností sahají až do 18. a 19. století. Aktivita SmithKline Beecham byly ovšem od počátků více propojeny s farmaceutickým průmyslem, jelikož jejich prvním produktem bylo laxativum.

Akcie GSK jsou primárně obchodovány na Londýnské burze a svojí tržní hodnotou je dlouhodobě součástí britského FTSE 100 Indexu (Financial Times Stock Exchange 100 Index).

Společnost GlaxoSmithKline dělí svoje aktivity do tří základních divizí, kterými jsou:

- farmaceutika,
- vakcinace a
- spotřebitelská zdravotní péče.

V rámci farmaceutické produkce společnost nabízí léčiva určená pro různé druhy zdravotních obtíží, zejména pro onemocnění dýchací soustavy, HIV, diabetes nebo psychické poruchy. GSK také vyvinulo, resp. objevilo mnoho látek, které jsou dnes prodávány jako generické produkty. Divize vakcinací zahrnuje například látky proti hepatitidě a v roce 2014 vyvolala veřejný zájem jejich spolupráce s Nadací Billa Gates-a na vývoji vakcíny proti malárii, která by byla dostupná v rozvojových zemích. GSK přislíbilo její prodej za cenu vyšší jenom o 5 % v porovnání s výrobními náklady.⁶⁶ Ze sektoru spotřebitelské zdravotní péče jsou pravděpodobně nejznámější produkty značky Sensodyne, Aquafresh, Parodontax, Otrivin, Theraflu, Voltaren a mnoho dalších.

⁶⁵Johnson & Johnson EMEA Global Services. *www.jnj.cz: O společnosti* [online]. 28.11.2018 [cit. 2018-12-20]. Dostupné z: <https://www.jnj.cz/o-spolecnosti/struktura-spolecnosti/jnj-global-business-services>

⁶⁶LORENZETTI, Laura. GlaxoSmithKline seeks approval for first-ever malaria vaccine. *Www.fortune.com* [online]. 24.7.2014 [cit. 2018-12-20]. Dostupné z: <http://fortune.com/2014/07/24/glaxosmithkline-seeks-approval-for-first-ever-malaria-vaccine/>

Podobně jako v případě JNJ, i u růstu společnosti GSK hrály velikou roli akvizice společností z farmaceutického odvětví. V roce 2001 společnost koupila firmu Block Drug, která se specializovala na produkty dentální hygieny, později v 2006 americkou společnost z oblasti spotřebitelské zdravotní péče CNS Inc. V další letech nabyla laboratoria v Argentině a také největší nezávislou dermatologickou společnost Stiefel Laboratories⁶⁷. Se společností Pfizer vytvořila v roce 2009 joint venture za účelem výzkumu viru HIV a akvizicí společnosti Tesaro v 2018 GlaxoSmithKline vstoupil také do oblasti léčby rakoviny. Překvapivou zprávou z konce roku byl prodej většinového podílu ve své indické jednotce za téměř 3 miliardy liber, přičemž kupující společností byl Unilever.⁶⁸

Na konci roku 2018 GSK a Pfizer oznámily vytvoření další dohody o společném podnikání v oblasti spotřebitelské zdravotní péče, aby tak dosáhly vyššího podílu na trhu. Společnost GSK by měla držet kontrolní podíl a přibližně v rámci tří let by mělo dojít k rozdělení tohoto joint venture.⁶⁹ Podobná situace nastala i začátkem roku 2018, kdy GSK uzavřelo obdobnou dohodu se společností Novartis, v tomto případě GSK odkoupilo minoritní podíl Novartisu na společném podnikání za přibližně 9 miliard liber.

Moravia STEEL, a.s.

Třinecké železárny byly založeny v roce 1839 Těšínskou komorou, jejímž vlastníkem byla v té době rodina Habsburgů, čímž se zařazuje mezi průmyslové podniky s nejdelší tradicí hutní výroby v celé České republice. Zpočátku společnost vyráběla produkty jako například kamna, pece, lité nádoby, odlitky pro strojírenství a umělecké předměty apod. Díky výhodné poloze se železárna v Třinci brzy stala místem, kde se soustředil hutní provoz z celého okolí. Ve dvacátých letech 20. století byly místní železárny nejmodernější ve střední Evropě. Kontinuální modernizaci byl i v následujících letech přikládán velký význam. Do vlastnictví společnosti Moravia STEEL přešly třinecké železárny v roce 1996 po postupném snižování kapitálové účasti státu v železárnách.⁷⁰

⁶⁷RUDDICK, Graham. GlaxoSmithKline buys Stiefel for \$3.6bn. *Www.telegraph.co.uk* [online]. 20.4.2009 [cit. 2018-12-20]. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/finance/newsbysector/epic/gsk/5186751/GlaxoSmithKline-buys-Stiefel-for-3.6bn.html>

⁶⁸HIRSCHLER, Ben. Unilever swallows GSK's Indian Horlicks business for \$3.8 billion. *Www.uk.reuters.com* [online]. 3.12.2018 [cit. 2018-12-20]. Dostupné z: <https://uk.reuters.com/article/uk-gsk-m-a-unilever/unilever-swallows-gsks-indian-horlicks-business-for-3-8-billion-idUKKBN1O20P3>

⁶⁹Consumer Healthcare Joint Venture. *Www.gsk.com* [online]. 19.12.2018 [cit. 2018-12-20]. Dostupné z: <https://www.gsk.com/en-gb/investors/consumer-healthcare-joint-venture/>

⁷⁰Historie. *Www.trz.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-12-20]. Dostupné z: <https://www.trz.cz/clanky/8/historie>

Součástí skupiny Moravia STEEL jsou společnosti s různým specifickým zaměřením, například Energetika Třinec, která poskytuje komplexní energetické služby, Řetězárna, Šroubárna Kyjov, dále pak společnost Refrasil – výrobce žáruvzdorných materiálů pro různé účely, Bohemia Rings vyrábějící komponenty pro strojírenský či energetický sektor a rovněž součásti pro CT tunely, ponorky a pláště pro kosmické rakety. Mezi jednotky ve skupině patří i entity v Polsku a Maďarsku.

Třinecké železárny byly dodavatelem železa např. při rekonstrukci Olympijského stadionu v Berlíně, dodávají komponenty potřebné při výrobě rychlovlaků a jsou také dodavatelem ložisek a jiných částí pro výrobce automobilů, např. i pro Rolls-Royce.

Dle aktivit společnosti lze usoudit, že si je vědoma své společenské odpovědnosti plynoucí z vlivu hutní výroby zejména na životní prostředí. Řízené skládky, využití odpadu jako druhotné suroviny, systém čištění odpadových vod a další by dle společnosti měly přispívat ke snížení ekologické zátěže, kterou výroba způsobuje. Společnost také jako sponzor podporuje místní neziskové organizace a sportovní kluby či události.⁷¹

4.2 Porovnání výkazů o peněžních tocích vybraných účetních jednotek

Tato podkapitola bude věnována srovnání reálných výkazů výše uvedených společností se vzorovou strukturou danou jednotlivými standardy, jejich specifikům, vykazování méně obvyklých položek a jejich vysvětlení a také srovnání množství doplňujících informací, které lze najít v příloze a komentářích k účetní závěrce.

Všechny tři výkazy byly upraveny do jednotné podoby, v případě výkazů společností Johnson & Johnson a GlaxoSmithKline se jedná o překlady z anglických originálů, které je možné najít v Příloze 2 a Příloze 3, spolu s původní podobou výkazu o peněžních tocích společnosti Moravia STEEL, který je Přílohou 4.

⁷¹PODPORUJEME. www.trz.cz [online].
<https://www.trz.cz/clanky/36/podporujeme>

2018

[cit.

2018-12-20].

Dostupné

z:

Tabulka 7 : Výkaz o peněžních tocích společnosti Moravia STEEL za rok 2017

MORAVIA STEEL, A.S.			
Konsolidovaný výkaz o peněžních tocích (v tisících českých korun)			
	2017	2016	
Počáteční stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	5 754 589,00	6 044 994,00	
Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti (provozní činnosti)			
Výsledek hospodaření před zdaněním	3 593 905,00	3 839 617,00	
<i>Úpravy pro účel rekonsolidace čistého zisku a peněžních toků z provozní činnosti</i>			
Odpisy stálých aktiv	1 990 400,00	1 959 154,00	
Změna stavu opravných položek a rezerv	- 69 010,00	118 269,00	
Zisk (ztráta) z prodeje stálých aktiv	- 12 079,00	- 21 381,00	
Výnosy z podílů na zisku	- 13 303,00	- 2 187,00	
Nákladové a výnosové úroky	34 784,00	40 807,00	
Opravy o ostatní nepeněžní operace	- 7 287,00	20 385,00	
Čistý provozní peněžní tok před změnami pracovního kapitálu	5 517 410,00	5 954 664,00	
<i>Změny stavu pracovního kapitálu</i>			
Změna stavu pohledávek a časového rozlišení aktiv	126 741,00	- 285 083,00	
Změna stavu závazků a časového rozlišení pasiv	- 30 978,00	490 271,00	
Změna stavu zásob	- 1 084 443,00	- 446 831,00	
Změna stavu krátkodobého finančního majetku	2 100,00	3,00	
Čistý provozní peněžní tok před zdaněním	4 530 830,00	5 713 024,00	
Vyplacené úroky	- 40 205,00	- 53 099,00	
Přijaté úroky	7 858,00	13 315,00	
Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost	- 577 079,00	- 1 144 412,00	
Přijaté podíly na zisku	64 044,00	40 295,00	
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	3 985 448,00	4 569 123,00	
Peněžní toky z investiční činnosti			
Výdaje spojené s nabytím stálých aktiv	- 3 769 058,00	- 2 780 769,00	
Příjmy z prodeje stálých aktiv	23 350,00	38 962,00	
Peněžní toky z nákupu podniku nebo jeho části	- 24 032,00	-	
Čistý peněžní tok z investiční činnosti	- 3 769 740,00	- 2 741 807,00	
Peněžní tok z financování			
Změna stavu závazků z financování	1 262 349,00	- 100 917,00	
<i>Dopady změn vlastního kapitálu</i>			
Vyplacené podíly na zisku	- 2 018 372,00	- 2 016 803,00	
Čistý peněžní tok z finanční činnosti	- 756 023,00	- 2 117 720,00	
Čistá změna peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	- 540 315,00	- 290 405,00	
Konečný stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	5 214 274,00	5 754 589,00	

Zdroj: Výroční zpráva Moravia Steel 2017

Tabulka 8 : Výkaz o peněžních tocích společnosti GlaxoSmithKline za rok 2017

GlaxoSmithKline plc.				
Konsolidovaný výkaz o peněžních tocích (v miliónech liber)				
		2017	2016	2015
Peněžní toky z provozní činnosti				
Čistý zisk po zdanění		2 169,00	1 062,00	8 372,00
Hodnota úprav pro účel rekonsolidace čistého zisku a peněžních toků z provozní činnosti		6 089,00	7 044,00	- 3 741,00
Peněžní prostředky z provozní činnosti		8 258,00	8 106,00	4 631,00
Zaplacené daně		- 1 340,00	- 1 609,00	- 2 062,00
Čistý peněžní tok z provozní činnosti		6 918,00	6 497,00	2 569,00
Peněžní toky z investiční činnosti				
Přírůstek pozemků, budov a zařízení (PPE)		- 1 545,00	- 1 543,00	- 1 380,00
Příjmy z prodeje pozemků, budov a zařízení (PPE)		281,00	98,00	72,00
Nákup nehmotných aktiv		- 657,00	- 809,00	- 521,00
Příjmy z prodeje nehmotných aktiv		48,00	283,00	236,00
Nákup majetkových investic		- 80,00	- 96,00	- 82,00
Příjmy z prodeje majetkových investic		64,00	683,00	357,00
Úhrada podmíněné protihodnoty		- 91,00	- 73,00	- 338,00
Akvizice účetních jednotek, bez vlivu nabytých peněžních		-	17,00	- 3 203,00
Prodej účetních jednotek		282,00	72,00	10 246,00
Investice do přidružených podniků a joint ventures		- 15,00	- 11,00	- 16,00
Příjmy z prodeje dceřině společnosti a podílů v přidružené jednotce		196,00	-	564,00
Přírůstek/úbytek likvidních investic		4,00	-	2,00
Přijaté úroky		64,00	68,00	99,00
Přijaté dividendy		6,00	42,00	5,00
Čistý peněžní tok z investiční činnosti		- 1 443,00	- 1 269,00	6 037,00
Peněžní tok z financování				
Příspěvky do ESOP fondu		- 65,00	- 74,00	- 99,00
Emise akcií		56,00	89,00	73,00
Nákup nekontrolních podílů		- 29,00	-	-
Nárůst hodnoty dlouhodobých dluhů		2 233,00	-	-
Splacení/přijetí krátkodobých dluhů		- 3 200,00	148,00	- 2 412,00
Splacení závazků z finančního leasingu		- 23,00	- 18,00	- 25,00
Zaplacené úroky		- 781,00	- 732,00	- 762,00
Dividendy vyplacené společníkům		- 3 906,00	- 4 850,00	- 3 874,00
Dividendy vyplacené společníkům s nekontrolním podílem		- 779,00	- 534,00	- 237,00
Příspěvky od společníků s nekontrolním podílem		21,00	-	-
Ostatní peněžní toky z financování		93,00	- 421,00	233,00
Čistý peněžní tok z financování		- 6 380,00	- 6 392,00	- 7 103,00
Zůstatek peněžních prostředků a kontokorentních účtů na počátku		4 605,00	5 486,00	4 028,00
Vliv změn směnných kurzů		- 100,00	283,00	- 45,00
Přírůstek/úbytek peněžních prostředků a kontokorentních účtů		- 905,00	- 1 164,00	1 503,00
Zůstatek peněžních prostředků a kontokorentních účtů na konci účetního období		3 600,00	4 605,00	5 486,00
Doplňkové informace o peněžních tocích				
Peněžní prostředky a kontokorentní účty sestávají z:				
- peněžní prostředky a jejich ekvivalenty		3 833,00	4 897,00	5 830,00
- kontokorentní účty		- 233,00	- 292,00	- 344,00

Zdroj: vlastní překlad z Výroční zprávy společnosti GSK za rok 2017

Tabulka 9 : Výkaz o peněžních tocích společnosti Johnson & Johnson za rok 2017

JOHNSON & JOHNSON			
Konsolidovaný výkaz o peněžních tocích (v miliónech dolarů)			
	2017	2016	2015
Peněžní toky z provozní činnosti			
Čistý zisk	1 300,00	16 540,00	15 409,00
<i>Úpravy pro účel rekonsiliace čistého zisku a peněžních toků z provozní činnosti</i>			
Náklady na odpisy hmotných a nehmotných aktiv	5 642,00	3 754,00	3 746,00
Zaměstnanecké náhrady ve formě akcií	962,00	878,00	874,00
Úpravy související se situací ve Venezuele	-	-	122,00
Odpis aktiv	795,00	283,00	624,00
Čistý zisk/ztráta z prodeje aktiv/jiných účetních jednotek	- 1 307,00	- 563,00	- 2 583,00
Odložená daň	2 406,00	- 341,00	- 270,00
Opravné položky k pohledávkám	17,00	- 11,00	18,00
<i>Změny aktiv a pasív, bez vlivů akvizicí a divesticí</i>			
Nárůst hodnoty pohledávek	- 633,00	- 1 065,00	- 433,00
Pokles/nárůst hodnoty zásob	581,00	- 249,00	- 449,00
Nárůst hodnoty závazků a časového rozlišení	2 725,00	656,00	287,00
Nárůst ostatních oběžných a dlouhodobých aktiv	- 411,00	- 529,00	- 103,00
Nárůst/pokles ostatních oběžných a dlouhodobých pasív	8 979,00	- 586,00	2 327,00
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	21 056,00	18 767,00	19 569,00
Peněžní toky z investiční činnosti			
Přírůstek pozemků, budov a zařízení (PPE)	- 3 279,00	- 3 226,00	- 3 463,00
Příjmy z prodeje aktiv/účetních jednotek	1 832,00	1 267,00	3 464,00
Akvizice, bez vlivu nabytých peněžních prostředků	- 35 151,00	- 4 509,00	- 954,00
Nákup investic	- 6 153,00	- 33 950,00	- 40 828,00
Prodej investic	28 117,00	35 780,00	34 149,00
Ostatní (primárně nehmotný charakter)	- 234,00	- 123,00	- 103,00
Čistý peněžní tok z investiční činnosti	- 14 868,00	- 4 761,00	- 7 735,00
Peněžní tok z financování			
Dividendy vyplacené společníkům	- 8 943,00	- 8 621,00	- 8 173,00
Zpětný odkup kměnových akcií	- 6 358,00	- 8 979,00	- 5 290,00
Přijaté krátkodobé dluhy	869,00	111,00	2 416,00
Splacení krátkodobých dluhů	- 1 330,00	- 2 017,00	- 1 044,00
Přijaté dlouhodobé dluhy, bez případných emisních nákladů	8 992,00	12 004,00	75,00
Splacení dlouhodobých dluhů	- 1 777,00	- 2 223,00	- 68,00
Příjmy z uplatnění akciových opcí/srážková daň z příjmu z akcií stržená zaměstnancům	1 062,00	1 189,00	1 005,00
Ostatní	- 188,00	- 15,00	- 57,00
Čistý peněžní tok z financování	- 7 673,00	- 8 551,00	- 11 136,00
Vliv změn směnných kurzů na peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty	337,00	- 215,00	- 1 489,00
Přírůstek/úbytek peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	- 1 148,00	5 240,00	- 791,00
Zůstatek peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na počátku účetního období	18 972,00	13 732,00	14 523,00
Zůstatek peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na konci účetního období	17 824,00	18 972,00	13 732,00
Doplňkové informace o peněžních tocích			
Peněžní výdaje v průběhu roka na:			
- úroky	960,00	730,00	617,00
- úroky očištěné o kapitalizovanou část	866,00	628,00	515,00
- příjmové daně	3 312,00	2 843,00	2 865,00
Doplňkový rozpis nepeněžních investičních a finančních transakcí			
Emise vlastních akcií pro účel zaměstnaneckých náhrad	2 062,00	2 043,00	1 486,00
Konverze dluhů	16,00	35,00	16,00
Akvizice			
Reálná hodnota nabytých aktiv	36 937,00	4 586,00	1 174,00
Reálná hodnota závazků a nekontrolních podílů	- 1 786,00	- 77,00	- 220,00
Čisté peněžní toky z akvizic	35 151,00	4 509,00	954,00

Zdroj: vlastní překlad z Výroční zprávy společnosti Johnson & Johnson za rok 2017

Jak lze pozorovat, všechny provozní části cash flow jsou sestaveny nepřímou metodou i navzdory tomu, že mezinárodní společně s americkými standardy preferují přímou metodu sestavení výkazu o peněžních tocích. Struktura položek výkazů se ovšem liší dle činnosti podniku a dalo by se říci i oblastních specifik.

Jak již bylo popsáno v teoretické části, pro výpočet provozního cash flow pomocí nepřímé metody lze použít různé kategorie zisku, od toho, která je zvolena závisí následné úpravy. V společnosti Moravia STEEL byl pro výpočet použitý výsledek hospodaření před zdaněním, jak je načrtnuto ve vzorovém výkazu o peněžních tocích v ČÚS 023. Úpravy zahrnují připočítání, resp. odečítání nákladových a výnosových úroků, převzatých z výkazu zisku a ztráty, pro účely eliminace jejich vlivu na výpočet výsledku hospodaření. Výše nákladových úroků vykázána ve výsledovce je 40 217 tis. Kč a výnosových 5 433 tis. Kč, jejich rozdíl – náklad 34 784 tis. Kč je hodnota totožná s úpravou, kterou možno pozorovat ve výkazu o peněžních tocích. V závěru výpočtu provozního cash flow pak společnost zohledňuje reálně zaplacené/přijaté úroky, čímž je dodržena metodika definována účetním standardem.

Ve výkazu společnosti Johnson & Johnson ovšem možno pozorovat jinou variantu výpočtu provozního peněžního toku nepřímou metodou, opět v souladu s danou účetní normou v tomto případě standardem ASC 230. Počátkem výpočtu je čistý zisk, který není upraven o nákladové a výnosové úroky a daň, tedy nenásleduje operace, která by kompenzovala efekt těchto nákladů a výnosů, které nemusí být v totožné výši i reálným příjmem, resp. výdajem, na výpočet výsledku hospodaření. Tyto náklady/výnosy jsou teda v plné výši ponechány v peněžních tocích, jako kdyby tento postup počítal s tím, že jsou v stejné výši uhrazeny, resp. inkasovány. Skutečně uhrazenou část lze nalézt v doplňujících informacích, což je, dle standardu, pro účetní jednotku povinná informace ke zveřejnění. Dalo by se říci, že tímto způsobem je cíleně podhodnocován peněžní tok z provozní činnosti (v případě, že nákladové úroky a náklad na daň tvoří částku vyšší než tu, která je skutečně uhrazena). Na tomto místě lze polemizovat, jestli je tento postup správný z hlediska věrnosti zobrazení reálných peněžních toků, jelikož může nastat situace, která ve většině případů asi nastane, že je ve výsledném cash flow ponechána částka, která v daném období peněžním tokem není. Standard vysvětlení tohoto postupu nepopisuje, možno se tedy jenom domnívat, že jde o formu aplikace opatrnostního principu, kdy i přesto, že nejsou např. nákladové úroky v plné výši uhrazeny v daném období, významově s ním souvisí, a proto o neuhrazenou část není možné provozní cash flow navýšit, ale raději vytvořit „rezervu“.

Netypický způsob vykazování provozní části výkazu o peněžních tocích je využíván společností GSK, která sestavuje výkazy podle standardů IFRS. Tato část se na finálním výkazu skládá pouze tří položek, všechny úpravy výsledku hospodaření jsou vykázány souhrnně pod položkou „Hodnota úprav pro účel rekonsiliace čistého zisku a peněžních toků z provozní činnosti“. Detailní rozklad této položky pak lze najít až v komentářích (Tabulka 11).

Tabulka 10 : Rozklad položek provozního peněžního toku společnosti GSK za rok 2017

GlaxoSmithKline plc.			
Konsolidovaný výkaz o peněžních tocích (v miliónech liber)			
	2017	2016	2015
Zisk po zdanění	2 169,00	1 062,00	8 372,00
Daň ze zisků	1 356,00	877,00	2 154,00
Podíl přidružených podniků a joint ventures na zisku po zdanění	- 13,00	- 5,00	- 14,00
Finanční náklady kompenzovány finančními příjmy	669,00	664,00	653,00
Náklady na odpisy hmotných aktiv	988,00	978,00	892,00
Náklady na odpisy nehmotných aktiv	934,00	796,00	738,00
Znehodnocení a odpis aktiv	1 061,00	226,00	822,00
Výnosy z prodeje účetních jednotek	- 157,00	- 5,00	- 9 308,00
Výnosy z prodeje nehmotných aktiv	- 46,00	- 178,00	- 349,00
Výnosy z prodeje podílů v přidružených jednotkách	- 94,00	-	- 843,00
Výnosy z prodeje kapitálových investic	- 37,00	- 254,00	- 342,00
<i>Změny v pracovním kapitálu:</i>			
Přírůstek/úbytek zásob	- 461,00	70,00	- 111,00
Přírůstek/úbytek obchodních pohledávek	- 287,00	- 188,00	98,00
Přírůstek obchodních závazků	11,00	96,00	40,00
Přírůstek/úbytek ostatních pohledávek	74,00	381,00	- 593,00
Zaplacená podmíněná protihodnota	- 594,00	- 358,00	- 121,00
Ostatní nepeněžní přírůstky závazků z podmíněné protihodnoty	961,00	2 281,00	1 986,00
Přírůstek ostatních závazků	1 741,00	1 989,00	276,00
Přírůstek/úbytek rezerv	- 255,00	- 621,00	100,00
Zaměstnanecké náhrady ve formě akcií	333,00	319,00	368,00
Úpravy reální hodnoty	-	- 3,00	-
Ostatní	- 95,00	- 21,00	- 187,00
Peněžní prostředky generované provozní činností	6 089,00	7 044,00	- 3 741,00

Zdroj: vlastní překlad Výroční zprávy společnosti GSK za rok 2017

Ačkoli to není v komentářích explicitně zdůvodněno, jedná se, pravděpodobně, pouze o vizuální úpravu v rámci zpřehlednění finálního výkazu. Dle vzorového postupu doporučeného standardy IFRS, nepřímý výpočet provozního cash flow vychází z výsledku hospodaření před zdaněním, GSK ovšem zvolilo jakousi kombinaci této varianty a varianty popsané v US GAAP, která vychází ze zisku po zdanění. Jak lze pozorovat v detailním rozpisu položek, výsledek

hospodaření je upraven o výši daně, která zahrnuje daň za běžné období i daň odloženou, jejich konkrétní výše je opět až předmětem zveřejnění v komentářích (1 619 tis. je hodnota daně za běžné období a – 263 tis. GBP hodnota odložené daně). Spolu s úpravou o hodnotu daně je výsledek hospodaření upraven také o finanční náklady a výnosy v kompenzované částce, výslední výše úpravy 669 tis. GBP je totožná se součtem hodnot daných položek vykázaných ve výkazu zisku a ztráty, které činí 65 tis. GBP na straně finančních výnosů a 734 tis. GBP na straně nákladů. Později v komentářích se uživatel doví, co všechno tyto náklady a výnosy zahrnují, kromě výnosových úroků ve výši 63 tis. GBP nákladových ve výši 724 tis. GBP je to například přecenění na reální hodnotu nebo reklasifikované položky. V závěru je odečítána skutečně zaplacená daň a příjmy a výdaje spojené s úrokovými platbami jsou pak klasifikovány jako investiční, resp. cash flow z financování. Tímto postupem společnost v konečném důsledku zachovala princip stanoven standardy IFRS a v peněžních tocích byly ponechány jenom skutečné příjmy a výdaje.

Možno konstatovat, že společnou črtou provozní části výkazu všech společností je přehlednost. Ve všech případech jsou jednotlivé úpravy rozděleny do kategorie úprav za účelem rekonsolidace čistého zisku a peněžních toků z provozní činnosti a do kategorie, která zahrnuje pouze změny pracovního kapitálu, o které je nutno výsledek hospodaření upravit. Tento systém zobrazení umožňuje uživatelům přesnější hodnocení, které položky vážou nejvíce peněžních prostředků.

V porovnání s teoretickými fakty uvedenými v předchozích kapitolách také možno dospět k závěru, že v oblasti definice peněžních prostředků a jejich ekvivalentů, kterou uvádějí v komentářích k účetním závěrkám, se všechny společnosti více-méně drží zaužívaných definicí typických pro dané účetní normy. Jediná ze společností, která nemá definici peněžních ekvivalentů explicitně zmíněnou je GSK, Moravia STEEL, a.s. dokonce vymezuje výši peněžních ekvivalentů u kterých předpokládá omezenou dispozicí. Jisté odchylky ovšem možno zaznamenat v klasifikaci peněžních toků z přijatých dividend. Společnost JNJ nevykazuje žádné přijaté dividendy, ty vyplacené jsou peněžním tokem z financování; výše hrazených a přijatých úroků je zveřejněna jenom jako doplňující informace k výkazu. Moravia STEEL je vykazuje zaužívaným postupe, a to v provozním cash flow a totožný postup společnost zvolila pro přijaté úroky. GSK ovšem využilo možnost alternativní klasifikace dle IFRS a přijaté dividendy ve výši 6 milionů liber vykazuje v investičním cash flow, stejně tak přijaté úroky jsou zahrnuty do investičního cash flow a zaplacené úroky opět alternativně ve finanční části výkazu.

U některých položek vykazovaných v provozní části cash flow vybraných podniků je užitečné se pozastavit a poskytnout detailnější pohled na jejich obsah a původ, který může záviset od regionálních specifik nebo také čistě od rozhodnutí společnosti.

Ve všech třech společnostech je součástí provozních peněžních toků zisk (ztráta) z prodeje aktiv, tato položka by mohla evokovat spíše investiční peněžní tok, v tomto případě ovšem nutno připomenout, že se jedná jenom o hodnotu představující rozdíl mezi prodejní cenou a zůstatkovou hodnotou daného majetku v účetnictví. Reálný peněžní příjem z prodeje je vykázán v investiční části cash flow.

Provozní část výkazů společností GSK a JNJ zahrnuje i položku „Zaměstnanecké náhrady ve formě akcií“ (z angl. share/stock/equity based compensation, často se používá i zkratka SBC), o kterou je ve výpočtu upraven výsledek hospodaření. Ve výkazu o peněžních tocích je tato skutečnost zohledněna z toho důvodu, že dle US GAAP i IFRS jsou tyto odměny, stejně jako i mzdy, provozním nákladem. V závislosti na zařazení zaměstnanců do oddělení se určuje nákladový účet, na který je SBC účtována, například, odměny určeny pro výzkumní pracovníky, techniky atd. by patřili do nákladů na výzkum a vývoj, odměny pro výrobní pracovníky do nákladů na prodané výrobky a odměny manažerů do administrativních nákladů (SG&A – Selling, General & Administrative Expenses).⁷² Samozřejmě, za předpokladu účelového členění nákladů ve výsledovce (z angl. income statement by function), které je pro IFRS i US GAAP mnohem běžnější než druhové; také výkazy zisku a ztráty obou zmíněných společností jsou v tomto členění.

Tímto způsobem odměňování zaměstnanců se společnost snaží motivovat své zaměstnance k sdílení a realizaci cílů společnosti jako celku, ne pouze na individuální úrovni. V zahraničních společnostech je poměrně běžným jevem, zatímco v českém prostředí je spíše teoretickou vědomostí než praktickou zkušeností. Ve výkazech Moravia STEEL proto zmínku o této položce najít nelze. Společnosti poskytnou zaměstnanci buď přímo akcie, s kterými má právo disponovat až po splnění určitých podmínek (např. výkonnostních, časových), nebo opci, která držiteli dává právo vyměnit ji za jisté množství akcií za předem určenou realizační cenu.⁷³ K peněžním

⁷²Stock Based Compensation Accounting: Journal Entries. www.wallstreetprep.com [online]. [cit. 2018-12-26]. Dostupné z: <https://www.wallstreetprep.com/knowledge/stock-based-compensation-accounting-journal-entries/>

⁷³BASU, Chirantan. The Definition of Share-Based Compensation. www.smallbusiness.chron.com [online]. [cit. 2018-12-26]. Dostupné z: <https://smallbusiness.chron.com/definition-sharebased-compensation-24691.html>

přítokům/odtokům v případě SBC dochází v momentě, kdy zaměstnanec využije svoji opci a nakoupí akcie za realizační cenu, případně také kdyby se společnost rozhodla zpětně odkoupit vlastní akcie pro účely jejich přerozdělení zaměstnancům, nebo pro tento poskytnout finanční prostředky specializovanému fondu, který je zmíněný v následujícím odstavci.

Ve finanční části jejich peněžních toků společnosti GSK možno nalézt položku „Akcie nakoupené fondem ESOP“ (Employee Share Ownership Plan – Plán zaměstnaneckých akcií), která také velice úzce souvisí s danou problematikou. Akcie uděleny zaměstnancům jsou společnostmi obvykle buď nově emitovány nebo, což je případ GSK, podnik poskytne fondům finanční prostředky formou příspěvků či půjček. Jeho správce pak nakoupí akcie určené na přerozdělení v rámci odměňování zaměstnanců.

Další položkou, která je typická, resp. vyžadována součást výkazů, spíše v společnostech řídicích se podle mezinárodních a amerických účetních standardů je podmíněná protihodnota (z angl. contingent liability/consideration). Ve výkazu o peněžních tocích společnosti GSK je úhrada podmíněné protihodnoty zachycena jak v provozní části v hodnotě 594 tis. GBP, tak v investiční částkou 91 tis. GBP, její konečný zůstatek je vykázán jako samostatnou položka i v rozvaze. Tento závazek vzniká v momentě akvizice společnosti, kdy protihodnota převedena na nového majitele závisí i na budoucích událostech, jako například dosažení určité výše zisku nabytou společností do roku od akvizice nebo na výsledcích výzkumu, z kterých novému majiteli plynou významné přínosy v budoucnu, což by mohl být typický příklad pro farmaceutickou společnost. Při akvizici je potřeba odhadnout a zohlednit reální hodnotu těchto budoucích přínosů a následně kromě úhrady nabývací ceny vzniká také tento podmíněný závazek, který je ovšem splacen až po dosažení dané podmínky.⁷⁴ Dle IAS 7 je ve výkazu o peněžních tocích pak tato operace zachycena buď jako peněžní tok z provozní nebo investiční činnosti, v závislosti od toho, jestli je uhrazena část podmíněné protihodnoty, která byla uznána a zohledněná k datu akvizice, a teda peněžní odtok v principu souvisí s nabytím aktiva, nebo se jedná o úhradu části podmíněné protihodnoty související s po-akviziční úpravou její výše, která je považována za zisk resp. ztrátu

⁷⁴KRUPOVÁ, Lenka. Podnikové kombinace podle IFRS 3 – praktikum. [Www.mzdovapraxe.cz](http://www.mzdovapraxe.cz) [online]. 1.8.2012 [cit. 2018-12-29]. Dostupné z: <http://www.mzdovapraxe.cz/archiv/dokument/doc-d39298v49317-podnikove-kombinace-podle-ifs-3-praktikum/>

běžného období. Pohyb peněžních prostředků v prvním případě je považován za investiční peněžní tok a druhá možnost je peněžním tokem z provozní činnosti.⁷⁵

Z účetní závěrky společnosti GSK možno zjistit, že vykazována podmíněná hodnota a jakékoli pohyby s ní související je z velké většiny důsledkem akvizice vakcínové divize společnosti Novartis a akvizice společnosti The Shionogi – ViiV Healthcare. V závěrečné lze najít i přesné rozdělení plateb na investiční a provozní peněžní toky a také historii jak a proč byla podmíněná protihodnota navyšována, resp. vyplácena (Tabulka 12). Tato tabulka je tedy jakousi rekonsiliací konečného zůstatku podmíněné protihodnoty vykázané v rozvaze, které hodnota je 6 172 tis. GBP.

Tabulka 11: Přehled změn podmíněné protihodnoty společnosti GSK v letech 2016 a 2017

GlaxoSmithKline plc.			
Konsolidovaný výkaz o peněžních tocích (v miliónech liber)			
	Shionogi ViiV Healthcare	Novartis, vakcínační divize	Ostatní
Stav k 1.1.2016	3 409,00	405,00	41,00
Přírůstky prostřednictvím podnikových kombinací	154,00	-	40,00
Přecenění prostřednictvím výkazu zisku a ztráty	2 162,00	152,00	- 33,00
Úhrady: provozní cash flow	- 351,00	- 5,00	- 2,00
Úhrady: investiční cash flow	- 66,00	- 7,00	-
Ostatní pohyby	- 4,00	-	1,00
K 31.12.2016	5 304,00	545,00	47,00
Přecenění prostřednictvím výkazu zisku a ztráty	909,00	53,00	- 1,00
Úhrady: provozní cash flow	- 587,00	- 7,00	-
Úhrady: investiční cash flow	- 84,00	- 7,00	-
K 31.12.2017	5 542,00	584,00	46,00

Zdroj: vlastní překlad Výroční zprávy společnosti GSK za rok 2017

Ve výkazech ostatních dvou společností podobnou položku najít nelze, české standardy samostatné vykazování této skutečnosti nijak neupravují, US GAAP ovšem ano a velmi podobně úpravě dané mezinárodními standardy. Klasifikace peněžních toků dle ASC 805 Podnikové kombinace ovšem závisí i od času, kdy byla platba uskutečněna, jestli krátce po akvizici, nebo je časová prodleva větší. V případě JNJ se tedy možno domnívat, že žádnou podmíněnou protihodnotu z akvizic v roce 2017 nebo z předchozích neevidují a tím pádem ani nesplácejí

⁷⁵BDO IFR Advisory. *IFRS in practice - IAS 7 Statement of Cash flows* [online]. [cit. 2018-12-29]. Dostupné z: https://www.bdo.global/getattachment/Services/Audit-Assurance/IFRS/IFRS-in-Practice/IFRS_IAS7_print.pdf.aspx?lang=en-GB

související závazky, nebo že její případná hodnota je v, pro podnik, nevýznamné výši a je zahrnuta v rámci jiné položky, v komentářích k závěrce se však tuto informaci nelze dovědět.

Strukturu a položky provozní částí cash flow je, samozřejmě, potřeba upravit o položky, které plynou z méně standardních situací vyskytujících se během roku. Kupříkladu operace v zemích s vysokou mírou inflace a nepříznivou ekonomickou situací. Důkazem je výkaz společnosti JNJ, kde možno pozorovat položku „Úpravy související se situací ve Venezuele“ (z angl. Venezuela adjustments). Z komentářů k účetním závěrkám jednotlivých let možno zjistit, že tato úprava byla aplikována poprvé v roce 2013, jelikož společnost zaznamenala v průběhu daného období náklad v důsledku devalvace venezuelského bolívaru.⁷⁶ Jak je dále popsáno v závěrkách, v následujících letech venezuelská vláda přijala opatření, kdy umožnila některým zahraničním společnostem využít zvláštní směnný kurz na podporu jejich podnikatelských aktivit – tato skutečnost byla dalším důvodem pro úpravu a v roce 2015, v období, kdy společnost tento kurz přestala využívat, došlo opětovně k přecenění peněžních i nepeněžních prostředků.⁷⁷

Celkově lze konstatovat, že výkaz společnosti Moravia STEEL sestaven podle českých norem spolu s dodatečnými informacemi zveřejněnými v závěrce je nejméně informativní a neposkytuje žádné detaily nad rámec položek stanovených vzorovou strukturou výkazu zveřejněnou v ČÚS 023. Na druhé straně, u výkazů společností GSK a JNJ sestavených dle mezinárodních, resp. amerických účetních standardů, je znatelná snaha zajistit uživateli co nejvíce relevantních informací spolu s vysvětlením širších ekonomických souvislostí v komentářích v závěrce. Díky tomu si i uživatel, který není přímo zainteresován v dění ve společnosti, po prostudování závěrky dokáže utvořit komplexnější názor na její výkonnost. Dalo by se říci, že jejich závěrky jsou celkově orientovány spíše na existující nebo potenciální investory než čistě na požadavky finančních autorit.

⁷⁶*Annual report 2013: Johnson&Johnson* [online]. [cit. 2018-12-29]. Dostupné z: http://files.shareholder.com/downloads/JNJ/3012794104x0x733042/ddd2abd5-2cc6-41d2-8acb-ec2a967727e4/ar2013_JNJ.pdf

⁷⁷*Annual report 2015: Johnson&Johnson* [online]. [cit. 2018-12-29]. Dostupné z: http://files.shareholder.com/downloads/JNJ/1709744668x0x881109/474857DD-8E67-43B1-BB38-0A9712D93545/2015_annual_report_.pdf

Závěr

Výkaz o peněžních tocích je přehled, který má informovat uživatele o realizovaných peněžních tocích za dané účetní období. Poměrně dlouhou dobu byla důležitost informace o peněžních tocích v našem prostředí mírně zanedbávána a celkově bylo toto téma vnímáno jako něco komplikovaného a náročného. Jelikož je ale oblast pro podnik mimořádně důležitá, je potřebné se orientovat jak v základních pojmech vztahujících se k peněžním tokům, tak v jednotlivých účetních úpravách, se kterými je možné se v našem prostředí nejčastěji setkat.

Po seznámení se s účetními úpravami výkazu o peněžních tocích podle českých norem, IFRS a US GAAP, resp. klasifikaci peněžních toků a jednotlivé metody jeho sestavení, možno dospět k závěru, že odlišností mezi úpravami není mnoho. Velká většina plyne spíše z porovnání mezinárodních účetních standardů a US GAAP, české normy jako kdyby z IFRS do určité míry vycházely. Americké standardy mají v porovnání s IFRS, a také Vyhláškou č. 500/2002 Sb., více striktnějších pravidel a neponechávají některé postupy v kompetenci účetní jednotky, což jenom potvrzuje často opakovanou teorii, že US GAAP je tzv. rule-based, tedy založen na pravidlech místo principech, jako je tomu u IFRS.

Co se týče metod sestavení výkazu, na rozdíl od českých účetních norem, IAS 7 a rovněž tak ASC 230 přímo zmiňují preferenci vůči sestavování cash flow přímou metodou, jelikož je považována za uživatelsky srozumitelnější. Jedná se ovšem jenom o doporučení, což v praxi znamená, že není velmi častou volbou; americké standardy dokonce její využití znevýhodňují dodatečnou administrativní zátěží. Celkově lze říci, že jde o částečné odklonění od primárního konceptu tohoto výkazu – zobrazit peněžní toky z provozní, investiční a finanční činnosti realizované v daném účetním období.

Aplikaci postupů popsaných ve standardech v praxi zkoumá poslední kapitola na výkazech o peněžních tocích tří vybraných podniků, ze kterých každý sestavuje závěrku dle jednoho ze zmíněných standardů. Bylo možné se přesvědčit, že volba „v praxi zajetých“ postupů nemusí být pravidlem. Jednotlivé výkazy se mohou ovšem lišit nejen klasifikací položek cash flow, ale i samotné položky částečně závisí od lokálních a odvětvových specifik.

Na základě pozorování při výběru vhodných společností možno konstatovat, že jelikož v žádné z účetních norem nemá výkaz o peněžních tocích striktně předepsanou formu, přehled má téměř vždy jinou podobu a míru detailu, zejména ty sestavené dle mezinárodních účetních standardů a US GAAP. Zároveň je tedy faktem, že k detailnímu porozumění výkazů obou zahraničních společností je prostudování téměř celé finanční části jejich účetních závěrek nezbytností, nelze to ovšem považovat za negativum. V českém prostředí je výkaz stále brán spíše jako nutná povinnost a mimo informací ilustrovaných ve vzorovém formuláři, účetní jednotky nemají tendenci do výkazu, resp. komentářů v závěrečce zahrnovat doplňující informace nebo širší ekonomické souvislosti vztahující se k vykazovaným položkám.

Závěrem lze shrnout, že hlavním přínosem této práce je poskytnutí komplexního přehledu problematiky sestavování výkazu o peněžních tocích od definice základních pojmů až po nejpodstatnější rozdíly mezi jednotlivými účetními normami a metodami jeho sestavení, prozkoumání aplikace účetní úpravy v praxi a také vysvětlení některých méně typických operací.

Seznam použité literatury

Odborná literatura

BOKŠOVÁ, Jiřina. *Účetní výkazy pod lupou*. Praha: Linde Praha, 2013. ISBN 978-80-720-1-921-2.

DVOŘÁKOVÁ, Dana. *Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS*. 5. aktualizované a přepracované vydání. Brno: BizBooks, 2017. ISBN 978-80-265-0692-8.

FLOOD, Joanne M. *Wiley GAAP 2018: Interpretation and Application of Generally Accepted Accounting Principles*. 2018. USA: John Wiley & Sons, 2018. ISBN 978-1-119-39654-3.

RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2011, ISBN 978-80-247-3916-8.

SEDLÁČEK, Jaroslav. *Cash flow*. 2., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, 2010. Praxe manažera (Computer Press). ISBN 978-80-251-3130-5.

Právní předpisy

- Český účetní standard pro podnikatele č. 023 – Přehled o peněžních tocích
- Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví
- Zákon č. 563/1991 Sb., zákon o účetnictví

Internetové zdroje

Annual report 2013: Johnson&Johnson [online]. [cit. 2018-12-29]. Dostupné z: http://files.shareholder.com/downloads/JNJ/3012794104x0x733042/ddd2abd5-2cc6-41d2-8acb-ec2a967727e4/ar2013_JNJ.pdf

BASU, Chirantan. The Definition of Share-Based Compensation. *www.smallbusiness.chron.com* [online]. [cit. 2018-12-26]. Dostupné z: <https://smallbusiness.chron.com/definition-sharebased-compensation-24691.html>

BDO IFR Advisory. *IFRS in practice - IAS 7 Statement of Cash flows* [online]. [cit. 2018-11-08]. Dostupné z: https://www.bdo.global/getattachment/Services/Audit-Assurance/IFRS/IFRS-in-Practice/IFRS_IAS7_print.pdf.aspx?lang=en-GB

CLENDON, Tom. Cash Flow Statements. *Accaglobal.com: Financial accounting* [online]. [cit. 2018-10-21]. Dostupné z: <https://www.accaglobal.com/pk/en/student/exam-support-resources/fundamentals-exams-study-resources/f3/technical-articles/cashflow-statements.html>

Deloitte Development LLC. A Roadmap to the Preparation of the Statement of Cash Flows 2018. In: *Www.iasplus.com* [online]. 2018 [cit. 2018-11-10]. Dostupné z: <https://www.iasplus.com/en-us/publications/us/roadmap-series/cash-flows/file>

DHARMA PUTRA, Lie. *Should Sale and Leaseback Be Repoted as Financing Activities?* [online]. [cit. 2018-11-12]. Dostupné z: <http://accounting-financial-tax.com/2009/05/should-sale-and-leaseback-be-repoted-as-financing-activities/>

DUBOISÉE DE RICQUEBOURG, Alan Jonathan. *The Usefulness of Direct Cash Flow Statements under IFRS*. Leeds, 2013. Disertační práce. The University of Leeds. Vedoucí práce Iain Clacher. Dostupné z: <https://core.ac.uk/download/pdf/18590898.pdf>

Ernst & Young, LLP. *Financial reporting developments: A comprehensive guide - Statement of cash flows*. In: *www.ey.com: Accountinglink* [online]. 2017 [cit. 2018-11-10]. Dostupné z: [https://www.ey.com/publication/vwluassetsdld/financialreportingdevelopments_42856_cashflows_26september2017-v2/\\$file/financialreportingdevelopments_42856_cashflows_26september2017-v2.pdf](https://www.ey.com/publication/vwluassetsdld/financialreportingdevelopments_42856_cashflows_26september2017-v2/$file/financialreportingdevelopments_42856_cashflows_26september2017-v2.pdf)

Financial Accounting: 17.1 The Structure of a Statement of Cash Flows [online]. University of Minnesota Libraries Publishing [cit. 2018-10-20]. Dostupné z: <https://open.lib.umn.edu/financialaccounting/chapter/17-1-the-structure-of-a-statement-of-cash-flows/>

GlaxoSmithKline plc. Consumer Healthcare Joint Venture. *www.gsk.com* [online]. 2018 [cit. 2018-12-20]. Dostupné z: <https://www.gsk.com/en-gb/investors/consumer-healthcare-joint-venture/>

HEISINGER, Kurt a Joe Ben HOYLE. *Managerial Accounting* [online]. Saylor Foundation, 2012 [cit. 2018-11-25]. ISBN 978-1453345290. Dostupné z: https://saylordotorg.github.io/text_managerial-accounting/

HIRSCHLER, Ben. Unilever swallows GSK's Indian Horlicks business for \$3.8 billion. *www.uk.reuters.com* [online]. 3.12.2018 [cit. 2018-12-20]. Dostupné z: <https://uk.reuters.com/article/uk-gsk-m-a-unilever/unilever-swallows-gsks-indian-horlicks-business-for-3-8-billion-idUKKBN1O20P3>

History of the Cash Flow Statement [online]. Simon Fraser University [cit. 2018-10-13]. Dostupné z: <https://www.sfu.ca/~poitras/cash-flow-stmt-history.pdf>

Historie. *www.trz.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-12-20]. Dostupné z: <https://www.trz.cz/clanky/8/historie>

IFRS 3 — Acquisition related costs in a business combination [online]. 2009 [cit. 2018-11-10]. Dostupné z: <https://www.iasplus.com/en/meeting-notes/ifrs-ic/not-added/2009/ifrs-3-acquisition-related-costs-in-a-business-combination>

IAS 7 - *Statement of Cash Flows* [online]. [cit. 2018-10-14]. Dostupné z: <https://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias7>

Johnson & Johnson to Acquire Actelion in \$30 Billion Deal. *Www.forbes.com* [online]. 26.1.2017 [cit. 2018-12-20]. Dostupné z: <https://www.wsj.com/articles/johnson-johnson-to-acquire-rare-disease-drug-maker-actelion-in-30-billion-deal-1485413057>

Johnson & Johnson EMEA Global Services. *www.jnj.cz: O společnosti* [online]. 28.11.2018 [cit. 2018-12-20]. Dostupné z: <https://www.jnj.cz/o-spolecnosti/struktura-spolecnosti/jnj-global-business-services>

KENTON, Will. *Operating Cash Flow (OCF)* [online]. May 2018 [cit. 2018-12-16]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/o/operatingcashflow.asp>

KLIMENT, Pavel. *Analýza cash flow a její praktické využití*. 20.04.2010. KPMG Česká republika, 2010. Dostupné z: https://is.savs.cz/dok_server/slozka.pl?id=1678;download=3515;z=1

KPMG IFRG Limited. *IFRS compared to US GAAP* [online]. December 2017, , 515 [cit. 2018-12-07]. Dostupné z: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/xx/pdf/2017/12/ifrs-us-gaap-2017.pdf>

KRÁL, Bohumil. (2006): *Duální vztah finančního a manažerského účetnictví*. Český finanční a účetní časopis, [online]. 2006, 1(1), [cit. 2018-12-06]. Dostupné z: <https://www.vse.cz/polek/download.php?jnl=cfuc&pdf=113.pdf>

KRUPOVÁ, Lenka. Podnikové kombinace podle IFRS 3 – praktikum. *Www.mzdovapraxe.cz* [online]. 1.8.2012 [cit. 2018-12-29]. Dostupné z: <http://www.mzdovapraxe.cz/archiv/dokument/doc-d39298v49317-podnikove-kombinace-podle-ifrs-3-praktikum/>

LORENZETTI, Laura. GlaxoSmithKline seeks approval for first-ever malaria vaccine. *www.fortune.com* [online]. 24.7.2014 [cit. 2018-12-20]. Dostupné z: <http://fortune.com/2014/07/24/glaxosmithkline-seeks-approval-for-first-ever-malaria-vaccine/>

KUČEROVÁ, Dagmar. Novela zákona o účetnictví od roku 2016. *www.podnikatel.cz* [online]. 14. 10. 2015 [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/novela-zakona-o-ucetnictvi-od-roku-2016/>

ORPURT, Steven Francis and ZANG, Yoonseok. *Do Direct Cash Flow Disclosures Help Predict Future Operating Cash Flows and Earnings?* (2007). International Conference on Accounting Standards. Research Collection School Of Accountancy. Dostupné z: http://ink.library.smu.edu.sg/soa_research/167

PROKŮPKOVÁ, Danuše. *Cash flow - peněžní toky* [online]. Verlag Dashofer, , 9 [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: https://www.dashofer.cz/download/ukazky/cash_flow.doc

Revenue of Johnson & Johnson worldwide from 2011 to 2017, by segment (in million U.S. dollars). *www.statista.com* [online]. [cit. 2018-12-20]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/266428/revenue-of-johnson-and-johnson-worldwide-by-segment/>

RUDDICK, Graham. GlaxoSmithKline buys Stiefel for \$3.6bn. *Www.telegraph.co.uk* [online]. 20.4.2009 [cit. 2018-12-20]. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/finance/newsbysector/epic/gsk/5186751/GlaxoSmithKline-buys-Stiefel-for-3.6bn.html>

SCHMIDT, Michael. Cash flow statements: Reviewing Cash Flow from Operations. *www.investopedia.com* [online]. 05.03.2018 [cit. 2018-11-25]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/articles/investing/102413/cash-flow-statement-reviewing-cash-flow-operations.asp>

Stock Based Compensation Accounting: Journal Entries. *Www.wallstreetprep.com* [online]. [cit. 2018-12-26]. Dostupné z: <https://www.wallstreetprep.com/knowledge/stock-based-compensation-accounting-journal-entries/>

Top 25 Global Pharmaceutical Companies by Market Cap 2018. *www.rdmag.com* [online]. 17.09.2018 [cit. 2018-12-17]. Dostupné z: <https://www.rdmag.com/data-focus/2018/09/top-25-global-pharmaceutical-companies-market-cap-2018>

TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY – MORAVIA STEEL. PODPORUJEME. www.trz.cz [online]. 2018 [cit. 2018-12-20]. Dostupné z: <https://www.trz.cz/clanky/36/podporujeme>

VÁŠEK, Libor. Výkaz peněžních toků – Mezinárodní standardy účetního výkaznictví a jejich srovnání s českou účetní legislativou. *Český finanční a účetní časopis*. 2006, **1**(2) [cit. 2018-10-14].

WATANABE, Izumi. *The evolution of Income Accounting in Eighteenth and Nineteenth Century Britain*. Osaka University of Economics, 2007, **57**(5). Dostupné z: http://www.i-repository.net/il/user_contents/02/G0000031Repository/repository/keidaironshu_057_005_021-034.pdf

What Are Johnson & Johnson's Key Sources Of Revenue?. www.forbes.com [online]. 20.6.2018 [cit. 2018-12-20]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/greatspeculations/2018/06/20/what-are-johnson-johnsons-key-sources-of-revenue/#18cd9ff945a3>

Seznam tabulek

Tabulka 1: Přehled nejtypičtějších druhů peněžních toků.....	16
Tabulka 2: Přehled kategorií účetních jednotek	22
Tabulka 3: Nepřímá metoda sestavení CF – přehled úprav výsledku hospodaření	38
Tabulka 4: Možný postup sestavení provozního cash flow přímou metodou dle IFRS.....	42
Tabulka 5: Možný postup sestavení provozního cash flow nepřímou metodou dle IFRS.....	43
Tabulka 6: Obecná struktura provozního cash flow dle ASC 230	46
Tabulka 7 : Výkaz o peněžních tocích společnosti Moravia STEEL za rok 2017	52
Tabulka 8 : Výkaz o peněžních tocích společnosti GlaxoSmithKline za rok 2017	53
Tabulka 9 : Výkaz o peněžních tocích společnosti Johnson & Johnson za rok 2017	54
Tabulka 10 : Rozklad položek provozního peněžního toku společnosti GSK za rok 2017	56
Tabulka 11: Přehled změn podmíněné protihodnoty společnosti GSK v letech 2016 a 2017	60

Seznam obrázků

Obrázek 1: Zjištění provozního cash flow pomocí nepravé přímé metody	40
--	----

Seznam příloh

Příloha č. 1: Vzorová struktura výkazu o peněžních tocích dle ČÚS 023	69
Příloha č. 2: Originál výkazu o peněžních tocích společnosti Johnson & Johnson	71
Příloha č. 3: Originál výkazu o peněžních tocích společnosti GlaxoSmithKline	72
Příloha č. 4: Rozklad položek provozního peněžního toku společnosti GSK za rok 2017.....	73
Příloha č. 5: Struktura položky podmíněná protihodnota společnosti GSK za rok 2017	74
Příloha č. 6: Originál výkazu o peněžních tocích společnosti Moravia STEEL, a.s.....	75

Příloha č. 1: Vzorová struktura výkazu o peněžních tocích

PŘEHLED O PENĚŽNÍCH TOCÍCH

za období od do

IČO

Název a sídlo účetní jednotky

Položka	TEXT	Skutečnost v účetním období	
		běžném	minulém
P.	Stav peněžních prostředků (PP) a ekvivalentů na začátku účetního období		
PENĚŽNÍ TOKY Z HLAVNÍ VÝDĚLEČNÉ ČINNOSTI (PROVOZNÍ ČINNOST)			
Z.	Účetní zisk nebo ztráta před zdaněním		
A.1.	Úprava o nepeněžní operace		
A.1.1.	Odpisy stálých aktiv(+) s vyj. zůst. ceny a dále umoř. opr. pol. k majetku		
A.1.2.	Změna stavu opravných položek, rezerv		
A.1.3.	Zisk (ztráta) z prodeje stálých aktiv, vyúčt. do výnosů -, do nákladů +		
A.1.4.	Výnosy z dividend a podílů na zisku (-)		
A.1.5.	Vyúčtované nákladové úroky (+), s výjimkou úroků zahrnovaných do ocenění dlouhodobého majetku a vyúčtované výnosové úroky (-)		
A.1.6.	Případné úpravy o ostatní nepeněžní operace		
A.*	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním a změnami pr.kap.		
A.2.	Změna stavu nepeněžních složek pracovního kapitálu		
A.2.1.	Změna stavu pohledávek z provozní činnosti (+/-) au čas. rozlišení		
A.2.2.	Změna stavu krátkodobých závazků z provozní činnosti (+/-) pu čas. rozl.		
A.2.3.	Změna stavu zásob (+/-)		
A.2.4.	Změna stavu krátkodobého finančního maj. nespádající do PP a ekv.		
A.**	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním		
A.3.	Vyplacené úroky s výjimkou úroků zahrnovaných do ocenění dlouhodob. maj. (-)		
A.4.	Přijaté úroky (+)		
A.5.	Zaplacená daň z příjmů a za doměrky za minulé období (-)		
A.7.	Přijaté dividendy a podíly na zisku (+)		
A.***	Čistý peněžní tok z provozní činnosti		

PENĚŽNÍ TOKY Z INVESTIČNÍ ČINNOSTI			
B.1.	Výdaje spojené s nabytím stálých aktiv		
B.2.	Příjmy z prodeje stálých aktiv		
B.3.	Zápůjčky a úvěry spřízněným osobám		
B.***	Čistý peněžní tok vztahující se k investiční činnosti		

Položka	TEXT	Skutečnost v účetním období	
		běžném	minulém
PENĚŽNÍ TOKY Z FINANČNÍCH ČINNOSTÍ			
C.1.	Dopady změn dlouhodobých, popř. krátkodobých závazků na PP a ekv.		
C.2.	Dopady změn vlastního kapitálu na PP a ekv.		
C.2.1.	Zvýšení PP a ekv. z titulu zvýšení základního kapitálu (RF) (+)		
C.2.2.	Vyplacení podílu na vlastním kapitálu společníkům (-)		
C.2.3.	Další vklady PP společníků a akcionářů		
C.2.4.	Úhrada ztráty společníky (+)		
C.2.5.	Přímé platby na vrub fondů (-)		
C.2.6.	Vyplacené dividendy nebo podíly na zisku včetně zapl. srážkové daně (-)		
C.***	Čistý peněžní tok vztahující se k finanční činnosti		
F.	Čisté zvýšení, resp. snížení peněžních prostředků		
R.	Stav peněžních prostředků a ekvivalentů na konci období		

Sestaveno dne:

Právní forma účetní jednotky:

Předmět podnikání účetní jednotky:

Podpisový záznam:

Příloha č. 2: Originál výkazu o peněžních tocích společnosti Johnson & Johnson

JOHNSON & JOHNSON AND SUBSIDIARIES

CONSOLIDATED STATEMENTS OF CASH FLOWS

(Dollars in Millions) (Note 1)

	2017	2016	2015
Cash flows from operating activities			
Net earnings	\$1,300	16,540	15,409
Adjustments to reconcile net earnings to cash flows from operating activities:			
Depreciation and amortization of property and intangibles	5,642	3,754	3,746
Stock based compensation	962	878	874
Venezuela adjustments	–	–	122
Asset write-downs	795	283	624
Net gain on sale of assets/businesses	(1,307)	(563)	(2,583)
Deferred tax provision	2,406	(341)	(270)
Accounts receivable allowances	17	(11)	18
Changes in assets and liabilities, net of effects from acquisitions and divestitures:			
Increase in accounts receivable	(633)	(1,065)	(433)
Decrease/(Increase) in inventories	581	(249)	(449)
Increase in accounts payable and accrued liabilities	2,725	656	287
Increase in other current and non-current assets	(411)	(529)	(103)
Increase/(Decrease) in other current and non-current liabilities	8,979	(586)	2,327
Net cash flows from operating activities	21,056	18,767	19,569
Cash flows from investing activities			
Additions to property, plant and equipment	(3,279)	(3,226)	(3,463)
Proceeds from the disposal of assets/businesses, net	1,832	1,267	3,464
Acquisitions, net of cash acquired (Note 20)	(35,151)	(4,509)	(954)
Purchases of investments	(6,153)	(33,950)	(40,828)
Sales of investments	28,117	35,780	34,149
Other (primarily intangibles)	(234)	(123)	(103)
Net cash used by investing activities	(14,868)	(4,761)	(7,735)
Cash flows from financing activities			
Dividends to shareholders	(8,943)	(8,621)	(8,173)
Repurchase of common stock	(6,358)	(8,979)	(5,290)
Proceeds from short-term debt	869	111	2,416
Retirement of short-term debt	(1,330)	(2,017)	(1,044)
Proceeds from long-term debt, net of issuance costs	8,992	12,004	75
Retirement of long-term debt	(1,777)	(2,223)	(68)
Proceeds from the exercise of stock options/employee withholding tax on stock awards, net	1,062	1,189	1,005
Other	(188)	(15)	(57)
Net cash used by financing activities	(7,673)	(8,551)	(11,136)
Effect of exchange rate changes on cash and cash equivalents	337	(215)	(1,489)
(Decrease)/Increase in cash and cash equivalents	(1,148)	5,240	(791)
Cash and cash equivalents, beginning of year (Note 1)	18,972	13,732	14,523
Cash and cash equivalents, end of year (Note 1)	\$17,824	18,972	13,732
Supplemental cash flow data			
Cash paid during the year for:			
Interest	\$960	730	617
Interest, net of amount capitalized	866	628	515
Income taxes	3,312	2,843	2,865
Supplemental schedule of non-cash investing and financing activities			
Treasury stock issued for employee compensation and stock option plans, net of cash proceeds/ employee withholding tax on stock awards	\$2,062	2,043	1,486
Conversion of debt	16	35	16
Acquisitions			
Fair value of assets acquired	\$36,937	4,586	1,174
Fair value of liabilities assumed and noncontrolling interests	(1,786)	(77)	(220)
Net cash paid for acquisitions	\$35,151	4,509	954

See Notes to Consolidated Financial Statements

Příloha č. 3: Originál výkazu o peněžních tocích společnosti GSK

161

GSK Annual Report 2017

Strategic report

Governance and remuneration

Financial statements

Investor information

Consolidated cash flow statement for the year ended 31 December 2017

	Notes	2017 £m	2016 £m	2015 £m
Cash flow from operating activities				
Profit after taxation for the year		2,169	1,062	8,372
Adjustments reconciling profit after tax to operating cash flows	36	6,089	7,044	(3,741)
Cash generated from operations		8,258	8,106	4,631
Taxation paid		(1,340)	(1,609)	(2,062)
Net cash inflow from operating activities		6,918	6,497	2,569
Cash flow from investing activities				
Purchase of property, plant and equipment		(1,545)	(1,543)	(1,380)
Proceeds from sale of property, plant and equipment		281	98	72
Purchase of intangible assets		(657)	(809)	(521)
Proceeds from sale of intangible assets		48	283	236
Purchase of equity investments		(80)	(96)	(82)
Proceeds from sale of equity investments		64	683	357
Contingent consideration paid		(91)	(73)	(338)
Purchase of businesses, net of cash acquired	38	—	17	(3,203)
Disposal of businesses	38	282	72	10,246
Investments in associates and joint ventures	20	(15)	(11)	(16)
Proceeds from disposal of subsidiary and interest in associate		196	—	564
Decrease/(increase) in liquid investments		4	—	(2)
Interest received		64	68	99
Dividends from associates, joint ventures and equity investments		6	42	5
Net cash (outflow)/inflow from investing activities		(1,443)	(1,269)	6,037
Cash flow from financing activities				
Shares acquired by ESOP Trusts		(65)	(74)	(99)
Issue of share capital	33	56	89	73
Purchase of non-controlling interests		(29)	—	—
Increase in long-term loans		2,233	—	—
(Repayment of)/Increase in short-term loans		(3,200)	148	(2,412)
Net repayment of obligations under finance leases		(23)	(18)	(25)
Interest paid		(781)	(732)	(762)
Dividends paid to shareholders		(3,906)	(4,850)	(3,874)
Distributions to non-controlling interests		(779)	(534)	(237)
Contributions from non-controlling interests		21	—	—
Other financing cash flows		93	(421)	233
Net cash outflow from financing activities		(6,380)	(6,392)	(7,103)
(Decrease)/increase in cash and bank overdrafts	37	(905)	(1,164)	1,503
Cash and bank overdrafts at beginning of year		4,605	5,486	4,028
Exchange adjustments		(100)	283	(45)
(Decrease)/increase in cash and bank overdrafts		(905)	(1,164)	1,503
Cash and bank overdrafts at end of year		3,600	4,605	5,486
Cash and bank overdrafts at end of year comprise:				
Cash and cash equivalents		3,833	4,897	5,830
Overdrafts		(233)	(292)	(344)
		3,600	4,605	5,486

Příloha č. 4: Rozklad položek provozního peněžního toku společnosti GSK za rok 2017

204

GSK Annual Report 2017

Notes to the financial statements continued

35. Related party transactions

At 31 December 2017, GSK owned 32 million shares or 31.4% of Innoviva Inc. which is a biopharmaceutical company listed on NASDAQ. GSK began recognising Innoviva as an associate on 1 September 2015. The royalties due from GSK to Innoviva in the year were £173 million (2016 – £108 million). At 31 December 2017, the balance payable by GSK to Innoviva was £53 million (2016 – £36 million).

At 31 December 2017, GSK held a 50% interest in Japan Vaccine Co. Ltd (JVC) through its subsidiary GlaxoSmithKline K.K. This joint venture with Daiichi Sankyo Co., Ltd is primarily responsible for the development and marketing of certain prophylactic vaccines in Japan. During 2017, GSK sold £41 million (2016 – £43 million) of its vaccine products into the joint venture. At 31 December 2017, the trading balance due to GSK from JVC was £11 million (2016 – £9 million) and the balance payable by GSK to JVC was £nil million (2016 – £nil). Loans of £7 million to JVC, £7 million to Medicxi Ventures I LP and £8 million to Index Ventures Life VI (Jersey) LP remained due to GSK at 31 December 2017.

The aggregate compensation of the Directors and CET is given in Note 9, 'Employee costs'.

36. Adjustments reconciling profit after tax to operating cash flows

	2017 £m	2016 £m	2015 £m
Profit after tax	2,169	1,062	8,372
Tax on profits	1,356	877	2,154
Share of after tax profits of associates and joint ventures	(13)	(5)	(14)
Finance expense net of finance income	669	664	653
Depreciation	988	978	892
Amortisation of intangible assets	934	796	738
Impairment and assets written off	1,061	226	822
Profit on sale of businesses	(157)	(5)	(9,308)
Profit on sale of intangible assets	(46)	(178)	(349)
Profit on sale of investments in associates	(94)	–	(843)
Profit on sale of equity investments	(37)	(254)	(342)
Changes in working capital:			
(Increase)/decrease in inventories	(461)	70	(111)
(Increase)/decrease in trade receivables	(287)	(188)	98
Increase in trade payables	11	96	40
Decrease/(increase) in other receivables	74	381	(593)
Contingent consideration paid (see Note 39)	(594)	(358)	(121)
Other non-cash increase in contingent consideration liabilities	961	2,281	1,986
Increase in other payables	1,741	1,989	276
(Decrease)/increase in pension and other provisions	(255)	(621)	100
Share-based incentive plans	333	319	368
Fair value adjustments	–	(3)	–
Other	(95)	(21)	(187)
	6,089	7,044	(3,741)
Cash generated from operations	8,258	8,106	4,631

Příloha č. 5: Struktura položky podmíněná protihodnota společnosti GSK za rok 2017

209

GSK Annual Report 2017

Strategic report

Governance and remuneration

Financial statements

Investor information

39. Contingent consideration liabilities

The consideration for certain acquisitions includes amounts contingent on future events such as development milestones or sales performance. The Group has provided for the fair value of this contingent consideration as follows:

	Shionogi-ViiV Healthcare £m	Novartis Vaccines £m	Other £m	Total £m
At 1 January 2015	1,684	–	40	1,724
Additions through business combinations	–	594	–	594
Remeasurement through income statement	1,874	111	1	1,986
Cash payments: operating cash flows	(121)	–	–	(121)
Cash payments: investing activities	(38)	(300)	–	(338)
Other movements	10	–	–	10
At 31 December 2015	3,409	405	41	3,855
Additions through business combinations	154	–	40	194
Remeasurement through income statement	2,162	152	(33)	2,281
Cash payments: operating cash flows	(351)	(5)	(2)	(358)
Cash payments: investing activities	(66)	(7)	–	(73)
Other movements	(4)	–	1	(3)
At 31 December 2016	5,304	545	47	5,896
Remeasurement through income statement	909	53	(1)	961
Cash payments: operating cash flows	(587)	(7)	–	(594)
Cash payments: investing activities	(84)	(7)	–	(91)
At 31 December 2017	5,542	584	46	6,172

Of the contingent consideration payable at 31 December 2017, £1,076 million (2016 – £561 million) is expected to be paid within one year. The contingent consideration payable in respect of the Novartis Vaccines business included a sales milestone of \$450 million which was settled in January 2018.

The consideration payable for the acquisition of the Shionogi-ViiV Healthcare joint venture and the Novartis Vaccines business is expected to be paid over a number of years. As a result, the total estimated liabilities are discounted to their present values, shown above. The Shionogi-ViiV Healthcare contingent consideration liability is discounted at 8.5% and the Novartis Vaccines contingent consideration liability is discounted partly at 8% and partly at 9%.

The Shionogi-ViiV Healthcare contingent consideration liability is calculated based on the forecast sales performance of specified products, principally dolutegravir, over the life of those products.

The table below shows on an indicative basis the income statement and balance sheet sensitivity to reasonably possible changes in key inputs to the valuations of the contingent consideration liabilities.

	Shionogi-ViiV Healthcare £m	Novartis Vaccines £m
Increase/(decrease) in financial liability and loss/(gain) in Income statement		
10% increase in sales forecasts	535	56
10% decrease in sales forecasts	(535)	(55)
1% increase in discount rate	(228)	(18)
1% decrease in discount rate	245	20
5% increase in probability of milestone success		6
5% decrease in probability of milestone success		(6)
10 cent appreciation of US Dollar	329	17
10 cent depreciation of US Dollar	(284)	(15)
10 cent appreciation of Euro	95	25
10 cent depreciation of Euro	(80)	(21)

An explanation of the accounting for ViiV Healthcare is set out on page 59.

KONSOLIDOVANÝ PŘEHLED O PENĚŽNÍCH TOCÍCH

(ÚDAJE V TISÍCÍCH KČ)

	Období do 31. 12. 2017	Období do 31. 12. 2016
P. Počáteční stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	5 754 589	6 044 994
<i>Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti (provozní činnost)</i>		
Z. Výsledek hospodaření před zdaněním	3 593 905	3 839 617
A.1. Úpravy o nepeněžní operace	1 923 505	2 115 047
A.1.1. Odpisy stálých aktiv	1 990 400	1 959 154
A.1.2. Změna stavu opravných položek a rezerv	-69 010	118 269
A.1.3. Zisk (ztráta) z prodeje stálých aktiv	-12 079	-21 381
A.1.4. Výnosy z podílů na zisku	-13 303	-2 187
A.1.5. Nákladové a výnosové úroky	34 784	40 807
A.1.6. Opravy o ostatní nepeněžní operace	-7 287	20 385
A.* Čistý provozní peněžní tok před změnami pracovního kapitálu	5 517 410	5 954 664
A.2. Změna stavu pracovního kapitálu	-986 580	-241 640
A.2.1. Změna stavu pohledávek a časového rozlišení aktiv	126 741	-285 083
A.2.2. Změna stavu závazků a časového rozlišení pasív	-30 978	490 271
A.2.3. Změna stavu zásob	-1 084 443	-446 831
A.2.4. Změna stavu krátkodobého finančního majetku	2 100	3
A.** Čistý provozní peněžní tok před zdaněním	4 530 830	5 713 024
A.3. Vyplacené úroky	-40 205	-53 099
A.4. Přijaté úroky	7 858	13 315
A.5. Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost	-577 079	-1 144 412
A.6. Přijaté podíly na zisku	64 044	40 295
A.*** Čistý peněžní tok z provozní činnosti	3 985 448	4 569 123
<i>Peněžní toky z investiční činnosti</i>		
B.1. Výdaje spojené s nabytím stálých aktiv	-3 769 058	-2 780 769
B.2. Příjmy z prodeje stálých aktiv	23 350	38 962
B.3. Peněžní toky z nákupu podniku nebo jeho části	-24 032	
B.*** Čistý peněžní tok z investiční činnosti	-3 769 740	-2 741 807
<i>Peněžní toky z finančních činností</i>		
C.1. Změna stavu závazků z financování	1 262 349	-100 917
C.2. Dopady změn vlastního kapitálu	-2 018 372	-2 016 803
C.2.6. Vyplacené podíly na zisku	-2 018 372	-2 016 803
C.*** Čistý peněžní tok z finanční činnosti	-756 023	-2 117 720
F. Čistá změna peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	-540 315	-290 405
R. Konečný stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	5 214 274	5 754 589